

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Rozpočty územních samospráv v ČR

Romana Černá

2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Romana Černá

Podnikání a administrativa

Název práce

Rozpočty územních samospráv v ČR

Název anglicky

Local authority budgets in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zhodnotit problematiku financování obce Obořiště za období let 2005 – 2014 a vyhodnotit vývoj rozpočtového hospodaření s ohledem na změnu rozpočtového určení daní v roce 2008 s konkrétním dopadem na zvolenou obec. Dílčím cílem je posoudit vývoj příjmů a výdajů zvolené obce za sledované období a její komparaci s vývojem příjmů města Dobříš v rámci rozpočtového určení daní. V závěru budou také popsány dopady reformy na daňové příjmy obce a dále bude provedena predikce budoucího vývoje rozpočtových příjmů a výdajů pomocí rozpočtového výhledu.

Metodika

Práce je rozdělena do tří hlavních částí. První teoretická část popisuje soustavu veřejných rozpočtů v České republice. Charakterizuje veřejnou správu, územní samosprávu a její financování. Představuje jednotlivé druhy rozpočtových příjmů a výdajů na úrovních územních samospráv.

Následující praktická část zahrnuje obecnou charakteristiku zvolených obcí a je zde popsána analýza vývoje jednotlivých příjmů a výdajů obce Obořiště za zvolené období. Zaměřuje se na komparaci vybraných obcí a hodnotí odlišnosti hospodaření. Pro dosažení cílů bude provedena analýza změn jednotlivých daňových příjmů v jednotlivých letech a metody komparace daňových příjmů v rámci zvoleného období u vybrané obce. Základním pramenem informací bude odborná literatura, případně odborné časopisy a periodika.

Druhá část práce bude založena na využití primárních a sekundárních dat. Jednotlivé data budou v neposlední řadě získávána z finančních výkazů vybraných obcí z let 2005 až 2014. Podstatné informace a výpočty budou pro zpřehlednění znázorněny v tabulkách a grafech.

V závěru, na základě provedených analýz a komparací, bude posouzena finanční situace obce. Poslední část bude zahrnovat formulace výsledků práce a případné návrhy a opatření.

Harmonogram:

11 – 12/2014 – návrh výzkumného projektu (předběžná formulace cíle práce)

1 – 4/2015 – přehledné zpracování řešené problematiky (literární rešerše)

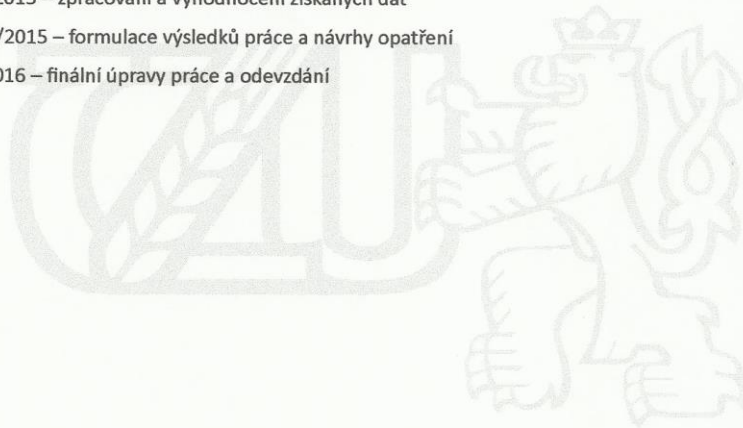
5 – 6/2015 – formulace zpřesněných cílů výzkumu a metodiky práce

7 – 8/2015 – sběr dat

9 – 10/2015 – zpracování a vyhodnocení získaných dat

10 – 12/2015 – formulace výsledků práce a návrhy opatření

1 – 3/2016 – finální úpravy práce a odevzdání

Doporučený rozsah práce

60 – 90 stran

Klíčová slova

Veřejná správa, územní samospráva, veřejné finance, rozpočty územně samosprávných celků, rozpočet obce, příjmy a výdaje rozpočtu obce, rozpočtový proces, místní poplatky, rozpočtové určení daní.

Doporučené zdroje informací

- ČERNOHORSKÝ, J. – TEPLÝ, P. *Základy financí*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3669-3.
- DVOŘÁK, P. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. Praha: C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-075-1.
- HAMERNÍKOVÁ, B. *Veřejné finance : učebnice*. Praha: Eurolex, 2004. ISBN 80-86432-88-2.
- KADEČKA, S. 2003. *Právo obcí a krajů v České republice*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2003. str. 425. ISBN 80-7179-794-4.
- OTRUSINOVÁ, M. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-342-4.
- PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: 2004. ISBN 80-7261-086-4.
- PILNÝ, J. – PEKOVÁ, J. – JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
- PROVAZNÍKOVÁ, R. – SEDLÁČKOVÁ, O. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.
- ŠÍROKÝ, J. *Daňové teorie : s praktickou aplikací*. V Praze: C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-005-8.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 ZS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jiří Čermák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 20. 11. 2015

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 11. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Rozpočty územních samospráv v ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.11. 2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu své diplomové práce Ing. Jiřímu Čermákovi, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady k této práci.

Rozpočty územních samospráv v České republice

Local authority budgets in the Czech Republic

Souhrn

Diplomová práce na téma Rozpočty územních samospráv v ČR se zabývá problematikou financování obce Obořiště v letech 2005-2014, kdy je zohledněn zejména vliv rozpočtového určení daní na rozpočet obce. K naplnění daného cíle je provedeno zhodnocení výdajové a především příjmové stránky rozpočtu obce. Pro dílčí část diplomové práce jsou vybrány dvě obce ve Středočeském kraji, u kterých je vypracována komparace příjmů za zvolené období. Teoretická část práce se zaměřuje na základní pojmy z oblasti územní samosprávy, struktury rozpočtu, rozpočtového procesu. V závěru obsahuje shrnutí finanční situace obce a je zde navrženo doporučení pro budoucí hospodaření obce.

Klíčová slova:

veřejná správa, územní samospráva, rozpočet obce, příjmy a výdaje obce, rozpočtové určení daní, daňové příjmy, místní poplatky

Summary

This thesis on the budgets of territorial government of the Czech Republic deals with the issue of financing municipality Obořiště in the years 2005-2014, which is mainly reflected the impact of budget tax determination on the municipal budget. To fulfill that objective is an assessment of expenditure and above the revenue budget of th municipality. For a subset of the thesis are selected two villages in the Central Region, where i tis drawn comparisons of income for a given period. The theoretical part focuses on the basic concepts of local government, the budget structure, budgetary process. In conclusion contains a summary of the financial sitation of the municipality and is designed recommendations for the future management of the municipality.

Keywords:

public administration, teritorial government, municipality budget, municipal incomes and expenses, tax budget determination, fiscal income, budgetary revenues

Obsah

1	ÚVOD	11
2	CÍL PRÁCE A METODIKA	13
2.1	Cíl práce.....	13
2.2	Metodika.....	13
3	LITERÁRNÍ REŠERŠE	15
3.1	Veřejná správa.....	15
3.1.1	Státní správa.....	16
3.1.2	Samospráva.....	16
3.2	Veřejné finance.....	17
3.2.1	Principy veřejných financí.....	18
3.3	Územní samospráva v ČR.....	19
3.4	Obec jako základní ÚSC.....	20
3.4.1	Orgány obce.....	21
3.5	Rozpočtová soustava v ČR.....	27
3.5.1	Veřejný rozpočet.....	27
3.5.2	Státní rozpočet.....	28
3.6	Rozpočty územních samospráv.....	28
3.7	Rozpočet obce.....	29
3.7.1	Struktura rozpočtových příjmů obce.....	29
3.7.2	Struktura rozpočtových výdajů obce.....	33
3.8	Rozpočtová skladba.....	36
3.8.1	Rozpočtový výhled.....	39
3.9	Rozpočtový proces.....	39
3.9.1	Návrh rozpočtu obce.....	40
3.9.2	Projednání a schválení rozpočtu obce.....	41
3.9.3	Realizace a následná kontrola plnění rozpočtu.....	41
3.10	Metody sestavování rozpočtu obce.....	42
3.10.1	Přírůstkový způsob.....	42
3.10.2	Fixně limitovaný rozpočet.....	43
3.11	Rozpočtové určení daní obcím v České republice.....	44
4	PRAKTICKÁ ČÁST	47
4.1	Obec Obořiště.....	47
4.1.1	Příjmy obce.....	48
4.1.1.1	Daňové příjmy.....	50
4.1.1.2	Nedaňové příjmy.....	54
4.1.1.3	Kapitálové příjmy.....	55
4.1.1.4	Přijaté transfery.....	56
4.1.2	Výdaje obce Obořiště.....	57
4.2	Obec Dobříš.....	59
4.2.1	Příjmy a výdaje města.....	61
4.2.1.1	Daňové příjmy města.....	63

4.3	Shrnutí za obě obce	65
5	ZÁVĚR.....	68
6	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	70
7	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	73
8	SEZNAM TABULEK	73
9	SEZNAM GRAFŮ	74
10	PŘÍLOHY.....	75

1 Úvod

Veřejný sektor je považován za důležitou složku národního hospodářství v každém státě. Ve vyspělých zemích rozhoduje o alokaci značné části disponibilních zdrojů společnosti a řídí a organizuje orgány veřejné správy. Veřejná správa v České republice je vykonávána státem (státní správa) a územně příslušnými samosprávnými územními celky (obce a kraje).

Územní samospráva v minulých obdobích prošla značným vývojem, který byl ovlivněn mnohými přelomovými politickými a celospolečenskými událostmi v českých zemích. V souvislosti s reformou veřejné správy a mnoha dalšími legislativními změnami dostalo postavení územních samospráv nový směr, kde samosprávy mají stále větší podíl na společenském řízení a rozhodování.

Územní samosprávné celky, ale ne jenom ty, by měly usilovat o zabezpečení veřejných statků a služeb pro své obyvatele. K tomu jsou potřeba finanční prostředky, které jsou zachycovány prostřednictvím rozpočtu územních samospráv.

Problematika financování veřejné správy patří k závažným teoretickým i praktickým otázkám veřejných financí. Veřejné finance tvoří součástí našeho každodenního života a tvoří specifické peněžní vztahy mezi státem a ostatními ekonomickými subjekty, založené na principech nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti.

Orgány územní samosprávy jsou vykonavatelem správy svěřených pravomocí, a to prostřednictvím financování z veřejných rozpočtů, jejichž nejpočetnější skupinou jsou právě rozpočty územních samospráv. Kvalitně sestavený rozpočet a správně zvolená metoda jeho sestavování je základem efektivní činnosti obce. Proto by se k celému rozpočtovému procesu mělo přistupovat s nejvyšší pozorností, aby došlo k naplnění stanovených cílů.

Obce získávají finanční prostředky z daňových příjmů, nedaňových příjmů, kapitálových příjmů a transferů. Příjmy obce by měly být co nejvíce výnosné, aby mohly sloužit jako prvotní zdroj krytí výdajů. Největší složkou příjmů tvoří výnosy z daní a dotace. Daňové výnosy jsou rozdělovány mezi obce v České republice na základě zákona o rozpočtovém určení daní, který od roku 2000 prodělal několik změn. Cílem

rozpočtového určení daní je přerozdělit daňové výnosy tak, aby naplnily skutečné potřeby obcí a byla tak zajištěna jejich stabilita.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je zhodnotit problematiku financování obce Obořiště za období 2005 - 2014 a vyhodnotit vývoj rozpočtového hospodaření s ohledem na změnu rozpočtového určení daní v roce 2008.

Dílčím cílem je posoudit vývoj příjmů a výdajů zvolené obce za sledované období a její komparaci s vývojem příjmů města Dobříš v rámci rozpočtovém určení daní. V závěru budou také popsány její dopady na daňové příjmy obce a dále bude provedena predikce budoucího vývoje rozpočtových příjmů a výdajů pomocí rozpočtového výhledu.

2.2 Metodika

Práce je rozdělena do tří hlavních částí. První teoretická část popisuje soustavu veřejných rozpočtů v České republice. Charakterizuje veřejnou správu, územní samosprávu a její financování. Představuje jednotlivé druhy rozpočtových příjmů a výdajů na úrovních územních samospráv

Následující praktická část zahrnuje obecnou charakteristiku zvolených obcí a je zde popsána analýza vývoje jednotlivých příjmů a výdajů obce Obořiště za zvolené období. Zaměřuje se na komparaci vybraných obcí a hodnotí odlišnosti hospodaření. Pro dosažení cílů bude provedena analýza změn jednotlivých daňových příjmů v jednotlivých letech a metody komparace daňových příjmů v rámci zvoleného období u vybraných obcí. Základem praktické části jsou primární data, která jsou získána především z finančních výkazů obcí a internetových stránek hlavně příslušných obcí. Srovnání je provedeno na základě průměrných hodnot přepočtených na obyvatele.

Diplomová práce je zpracována na základě nastudování odborné literatury, právních norem a s pomocí statistických dat zveřejněných ČSÚ a s články zveřejněných na internetových portálech. Jednotlivé data budou v neposlední řadě získávána z finančních výkazů dané obce z let 2005 až 2014. Podstatné informace a výpočty budou pro zpřehlednění znázorněny v tabulkách a grafech.

V závěru je na základě provedených analýz a komparací je posouzena finanční situace obce. Poslední část zahrnuje formulace výsledků práce a případné návrhy a opatření.

3 Literární rešerše

3.1 Veřejná správa

Veřejná správa bývá charakterizována jako správa veřejných záležitostí, která je realizována jako projev výkonné moci ve státě. Za zabezpečování úkolů zodpovídá stát, jednotlivé stupně územní samosprávy a ostatní subjekty veřejné správy, na které stát deleguje určité funkce. Jedná se o výkon veřejné správy, jako výkon podzákoné, výkonné a nařizovací činnosti těchto orgánů. Pro výkon těchto činností veřejné správy musí být známa její příslušná organizace. Kromě popsaného tzv. funkčního čili materiálního pojetí bývá pojem veřejná správa charakterizován i v tzv. organizačním pojetí. (Peková, a další, 2008 str. 85)

Ve formálním neboli organizačním pojetí veřejné správy je kladen důraz na organizace, kterým je vymezeno řešit určité veřejné úkoly, nikoli na činnost, která je typická pro funkční pojetí. Správa ve formálním pojetí je představována tzv. správními orgány, tedy orgány státní správy a veřejnoprávními korporacemi a jejich orgány. (Hendrych, 2003 stránky 14-16)

Pro výkon veřejné správy je příslušným orgánům a institucím svěřena působnost a pravomoc v takové míře, aby byly kontrolovatelné. (Průcha, 2007 str. 51)

Dané instituce mají vymezenou působnost, která souvisí s jejím předmětem a je upravena zákonem či prováděcím předpisem. Pak je jím míněna věcná působnost. Působnost, která je spjata s územím, kde se uskutečňuje věcná působnost, se označuje jako územní. (Peková, a další, 2008 str. 88)

Veřejnou správu je nutné odlišovat od správy soukromé. Veřejná správa se od té soukromé odlišuje tím, že je svým subjektům, které ji vykonávají uložena právem jako povinnost. Pro soukromou správu je tedy charakteristická správa soukromých záležitostí, vykonávána v soukromém zájmu, soukromými subjekty, kteří sledují vlastní cíl a řídí se vlastní vůlí. (Průcha, 1994 str. 27)

Veřejnou správu podle povahy nositele veřejné moci obvykle dělíme na dva subsystémy, a to státní správu a samosprávu.

3.1.1 Státní správa

Státní správa je vykonávána jménem a v zájmu státu jako nezastupitelná součást veřejné správy a je odvozena od podstaty a realizace státní moci. Právě státní správa tvoří zásadní jádro veřejné správy a je její základní součástí. Státní správa zahrnuje činnosti organizační, ale lze ji vymezit i funkčně, kde svou povahou vykazuje známky činnosti mocensko-ochranné. Cílové zaměření státní správy vyplývá z právního řádu, poněvadž státní správa je povinna sledovat dosažení cílů stanovených obecně závazně, zákonem. (Průcha, 2007 str. 59)

3.1.2 Samospráva

Obecně ji lze vymezit jako veřejnou správu realizovanou nestátními správními orgány. Samospráva je nezastupitelnou složkou demokracie a je výrazem decentralizace. Vykonávají ji státem schválené subjekty vlastním jménem, vlastními prostředky a na vlastní odpovědnost v souladu se zákonnými předpisy. (Provazníková, 2009 str. 11)

Stát zasahuje do samosprávy tím, že tvoří zákon, ale do jejího rozhodování může zasahovat jen v případech daným zákonem. V zásadě stát může fungovat bez samosprávy, ale samospráva bez státního zřízení nikoli. I přesto, že je samospráva na státu nezávislá, vytváří pro ni stát podmínky pro její fungování, tudíž je její nezávislost pouze relativní. Proto nelze vztah státu a samosprávy považovat za rovnocenný. (Koudelka, 2007 stránky 19-21)

Pod samosprávu jako jednu z větví veřejné správy zahrnujeme samosprávu územní a zájmovou (profesní). Územní samospráva je organizačně charakterizována působností vztáženou k určitému teritoriu v daném státu. Základním územním samosprávným celkem je obec a zástupce vyššího územně samosprávného celku je kraj. Zájmová samospráva se liší od územní tím, že je v organizačním pojetí strukturovaná resortně a je zpravidla spojena s určitou vrstvou lidské činnosti. Vykonávají ji různé zájmové komory, např. advokátní komora, lékařská komora. (Kadečka, 2003 stránky 7-8)

V souvislosti s tím, že samospráva v moderním demokratickém světě bývá předmětem studia zejména správní vědy, je nutné rozlišit politické a právní pojetí samosprávy. Politickým pojmem samosprávy lze charakterizovat jako formu realizace

veřejné správy občany. Právní pojem samosprávy pak znamená, že samosprávu vykonává nestátní veřejnoprávní subjekt. (Kadečka, 2003 str. 6)

3.2 Veřejné finance

Pojem veřejné finance je ve finanční teorii vymezován často jako součást státního a územního finančního hospodaření, avšak u soukromopodnikatelských subjektů jde v pravém slova smyslu o peníze, nikoliv o finance, které vyjadřují peněžní vztahy. Peníze jsou jen věcným nositelem těchto vztahů. Veřejné finance jsou pak tvořeny peněžními vztahy, které vznikají při získávání, rozdělování a užití finančních prostředků patřící občanům a tedy veřejným institucím, které s těmito prostředky manipulují a spravují je. (Vybíhal, 1995 stránky 5-7)

Problematika financování činností, které jsou zabezpečovány státními a ostatními veřejnoprávními orgány a organizacemi je neustále v popředí zájmu života lidí. Veřejné finance někteří považují za zdroj v podobě financování služeb občanům či vyplácení sociálních dávek, pro mnohé jsou zdrojem prospěšných investic. Nejen široká veřejnost, ale i autoři odborných publikací si tento pojem vysvětlují rozdílně.

Například podle Vybíhala (1995 str. 6) veřejné finance zahrnují: *„veškeré finanční prostředky, kterými disponuje stát, státní orgány, ostatní veřejnoprávní orgány a organizace a finanční vztahy související se znovurozdělováním národního důchodu mezi skupinami obyvatelstva“*. Veřejné finance lze chápat jako systém, kde stát vykonává svou funkci jako poskytovatel veřejných prostředků a služeb pro subjekty, které spadají pod jeho území. Příkladem může být financování transferů pro obyvatelstvo ve formě sociálních dávek nebo zabezpečování veřejných statků.

Toto vykazuje Hamerníková (2004 str. 18) jelikož uvádí, že: *„že veřejné finance jsou pojmem sloužícím k označení specifických finančních vztahů a operací, probíhajících v rámci ekonomického systému mezi orgány a institucemi veřejné správy na jedné straně a ostatními subjekty na straně druhé (tj. občany, domácnostmi, firmami, neziskovými organizacemi apod.)“*

Jiné hledisko veřejných financí definuje Liška (2004 str. 479), který posuzuje veřejné finance i z makroekonomického pohledu a klade důraz jejich užívání jako nástroje, pomocí kterého může stát ovlivňovat tržní ekonomiku: *„moderní stát jako společenská instituce plní celou řadu funkcí. Aby plnění těchto funkcí mohl stát zabezpečovat, musí*

disponovat vlastními finančními prostředky. Tyto prostředky označujeme jako veřejné finance“. Jsou rozdělovány na třech základních principech.

Existují různé úhly pohledu na veřejné finance, i přesto smyslem každého je uspokojit potřeby obyvatelstva, zabezpečit veřejné úkoly a naplnit tak veřejné zájmy. (Vybíhal, 1995 str. 6)

3.2.1 Principy veřejných financí

Veřejné finance jsou specifické peněžní vztahy mezi státem a ostatními ekonomickými subjekty, pro které platí odlišné principy: nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti.

Princip nenávratnosti

Tento princip spočívá v tom, že plátcí zákonem stanovené platby (daně), nevzniká žádný nárok na její vrácení či jinou protislužbu. Vybrané prostředky stát použije na pokrytí veřejných výdajů, z čehož plyne, že stát nemá žádnou právní povinnost vrátit poplatníkovi získané peněžní prostředky zdaněním. (Dvořák, 2008 str. 5)

Princip neekvivalence

Princip neekvivalence znamená, že při vzniku daňové povinnosti v rámci veřejných financí není zřejmý její účel. Jednotlivec zaplatí daň, ale v podstatě neví, na jaký účel budou dané prostředky aplikovány. Zároveň mu není zaručeno, že dostane prostřednictvím veřejných výdajů nebo veřejných výdajových programů tolik, kolik odvedl na daních. Z výše uvedených principů, je patrné, že dobrovolně by žádný racionálně uvažující ekonomický subjekt neplatil daně, poplatky, či cla. Princip neekvivalence vyvolává nutnost, aby daňová povinnost byla uzákoněna legislativní cestou, z toho vyplývá nedobrovolnost veřejných financí, jako další z principů. (Hamerníková, 1996 str. 16)

Princip nedobrovolnosti

Nedobrovolnost spočívá v tom, že zdroje příjmů veřejných financí musí být vynuceny, uzákoněny legislativní cestou, protože nikdo nechce platit daně dobrovolně. (Dvořák, 2008 str. 7)

3.3 Územní samospráva v ČR

Dle Ústavy České republiky představují územní samosprávné celky územní společenství občanů, mající právo na samosprávu. Základní a vyšší územní celky, tedy obec a kraj mají korporativní charakter, tudíž bývají označovány jako veřejnoprávní korporace. Obec je pak vždy součástí vyššího územního samosprávného celku. Územní samosprávné celky jednají v právních vztazích svým jménem a odpovídají za vzniklé skutečnosti z nich plynoucí. Mají vlastní majetek, se kterým samostatně hospodaří dle svého rozpočtu, přičemž stát do jejich činnosti vstupuje jen v případě ochrany zákona, a to způsobem, který zákon vymezuje. (Otrusínová, a další, 2011 str. 4)

Peková, Pilný, Jetmar (2008 str. 108) charakterizují územní samosprávu, „*jako realizaci práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území menšího než je stát na základě působnosti stanovené ústavou a příslušnými zákony při vytvoření potřebných ekonomických podmínek. Stát předává část výkonu veřejné správy nestátnímu subjektu, je to považováno za významný projev demokratizace společnosti*“. V současné demokratické společnosti lze územní samosprávu chápat jako formu veřejné moci a veřejné správy, jež zastupuje zájmy svých občanů. Občané mohou ovlivňovat společenské procesy a řídit a kontrolovat kvalitu veřejné správy. Této aktivní účasti musí předcházet volný přístup občana k informacím o veřejných záležitostech, možnost občana vyjádřit své názory na efektivní řízení a zúčastnit se práce na iniciativních a poradních orgánech. Toto vše je možné jen na základě samotného zájmu občana o věci veřejné. (Peková, a další, 2008 str. 110)

Územní samospráva vykonává svou činnost v rámci samostatné nebo přenesené působnosti. Samostatná působnost představuje zabezpečení takových lokálních či regionálních veřejných statků, které uspokojí zájmy občanů. Zahrnuje záležitosti, které mají vliv především na život obyvatel obce a kraje, jejichž význam tento rámec nepřesahuje a o kterých z tohoto důvodu stát těmto celkům umožňuje samostatně rozhodovat. V rámci přenesené působnosti vykonávají územní samosprávné celky státní správu, kterou na ně stát v určitém rozsahu přenesl. Mělo by se jednat především o takové záležitosti, jejichž výkon bude chtít stát více ovlivňovat. Do této působnosti by měly být řazeny takové záležitosti, u nichž má stát zájem na možném intenzivnějším ovlivňování jejich výkonu. (Peková, a další, 2008 str. 113)

Pro úspěšné fungování územní samosprávy, je nutné vytvořit potřebné předpoklady, kdy základním předpokladem je územní a personální předpoklad, dále pak právní základ, tzn. přijetí zákonů k vykonávání všech funkcí územní samosprávy. Pro fungování jednotlivých stupňů územní samosprávy jsou důležité také ekonomické předpoklady, tzn. mít vlastní majetek a hospodařit s ním, možnost získávat vlastní finanční prostředky a sestavovat a hospodařit dle vlastního rozpočtu. (Pikola, 2012 str. 38)

Územní samosprávné celky nemusí všechny potřebné veřejné statky zabezpečovat samostatně. K plnění svých úloh, k zajištění veřejně prospěšných činností a k efektivnímu využívání majetku mohou zakládat další organizace uvedené v tabulce č. pod tabulkou Obce a kraje se mohou s jinými osobami stát společníkem daných společností, na jejichž činnosti se podílí svým majetkem včetně finančních prostředků. (Otrusínová, a další, 2011 str. 5)

3.4 Obec jako základní ÚSC

Právní postavení obce je upraveno v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“¹ Cílem obce je péče o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Kromě toho při plnění svých úkolů chrání veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z nich plynoucí. (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>)

V rámci zabezpečení veřejných služeb pro občany, může obec zřizovat neziskové organizace, jako organizační složky, příspěvkové organizace či obecně prospěšné společnosti. (Peková, a další, 2008 str. 123)

Obec se vyznačuje několika základními znaky, a to vlastní území obce, občané obce, samostatná působnost obce, přenesená působnost obce a postavení právnické osoby a veřejnoprávní korporace. (Hrubý, 2011 str. 8)

---

¹ dle § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Mezi základní druhy obcí patří obce, které nejsou městy, města, městys, statuární města a hlavní město Praha, které má svou samostatnou úpravu v zákoně č. 131/2000 Sb. o hl. městě Praze. Obec je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Stejně tak obec mající alespoň 3 000 obyvatel se může stát městem. Zvláštní postavení mají statutární města, jež mohou být členěna na městské obvody nebo městské části.² (Peková, a další, 2008 str. 120)

Městské obvody a městské části tak mají do jisté míry obdobné postavení obcí jako takových, s tím rozdílem, že samy o sobě nejsou právními osobami, jsou součástí daného města, označovány jako organizační jednotky, a nakládají jen působností odvozenou od působnosti města jako celku. Nemohou přijímat vlastní právní předpisy. (Kopecký, 2015)

3.4.1 Orgány obce

Obec jako veřejnoprávní korporace má vlastní majetek a může si zřizovat své vlastní orgány, jejichž prostřednictvím, může jednat navenek. Orgány územní samosprávy nejsou narozdíl od státu vytvořeny na základě dělby moci. V samosprávě se uplatňuje princip vládního shromáždění, kdy nejvyššímu orgánu jsou ostatní orgány odpovědny a jsou od něj svými pravomocemi přímo či nepřímo odvozeny. (Koudelka, 2007 str. 168)

---

² Zákon o obecním zřízení vymezuje 25 statutárních měst: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav a Prostějov

Tabulka č. 1 - Orgány obce podle dle jejího druhu

Obec	Město	Městys	Statutární město
Zastupitelstvo obce	Zastupitelstvo města	Zastupitelstvo městyse	Zastupitelstvo statutárního města
Rada obce	Rada města	Rada městyse	Rada statut. města
Starosta	Starosta	Starosta	Primátor
Obecní úřad	Městský úřad	Úřad městyse	Magistrát
Zvláštní orgány obce	Zvláštní orgány města	Zvláštní orgány městyse	Zvláštní orgány města

Zdroj: (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>), vlastní zpracování³

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) vymezuje celkem čtyři základní orgány obce. Nejdůležitějším je zastupitelstvo obce, jediný obecní orgán, o němž se Ústava ČR přímo poukazuje. Dále je to rada obce, starosta, obecní úřad a komise, ale jen v případě, že jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. Jinak jsou komise společně s výbory zřizovány radou obce či zastupitelstvem jako iniciativní a poradní orgány orgánů obce. Zákon o obcích definuje také zvláštní orgány obce pro speciální výkon státní správy. Oprávnění ke zřízení těchto orgánů má starosta obce v případech, kdy jej k tomu opravňuje zákon.

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je její vrcholný orgán, který rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce, ve věcech patřících do přenesené působnosti rozhoduje, jen tehdy stanoví-li tak zákon. Zastupitelstvo obce je tvořeno členy zastupitelstva, jejichž funkční období je čtyřleté. Počet členů je pak zastupitelstvem obce stanoven na každé volební období v souladu se zákonem, nejpozději do 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev v obcích. (Peková, a další, 2008 str. 126)

³ dle § 5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení)

Zákon stanovuje rozpětí počtu členů zastupitelstva dle počtu obyvatel. Obecně se počet členů zastupitelstva pohybuje v rozmezí od 5 do 55 členů, celkové členění je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka č. 2 - Počet členů zastupitelstva dle stavu obyvatel v dané obci

Počet obyvatel	Počet členů
do 500 obyvatel	5 - 15
nad 500 do 3000	7 - 15
nad 3000 do 10000	11 - 15
nad 10 000 do 50 000	15 - 35
nad 50 000 do 150 000	25 - 45
nad 150 000	35 - 55

Zdroj: (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>)⁴

Pouze zastupitelstvo odvozuje svou legitimitu z přímých voleb, ostatním orgánům jsou jejich členové přímo či nepřímo stanoveny zvoleným zastupitelstvem obce. (Kadečka, 2003 str. 139)

Zastupitelstvo obce vykonává obecním zřízením svěřené nejdůležitější pravomoci v oblasti samostatné působnosti obce. Vykonává pravomoci, které jsou mu vyhrazeny zákonem. Například schvalování programu rozvoje obce, vydávání obecně závazných vyhlášek, schvalování rozpočtu obce a závěrečného účtu, zřizování a rušení obecní policie, zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, rozhodovat o vyhlášení místního referenda. Zastupitelstvo volí ze svých řad starostu, který zastupuje obec navenek, stojí v čele obecního úřadu a je zastupitelstvu odpovědný za plnění své funkce. Zastupitelstvem je zvolen také místostarosta, který zastupuje starostu po dobu jeho nepřítomnosti. Navíc si zastupitelstvo může vyhradit i další pravomoci v oblasti samostatné působnosti obce, ovšem mimo pravomoci vyhrazené radě obce. (Kopecký, 2010 stránky 225-230)

---

⁴ dle § 68 zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení)

Další záležitosti spadající do správy zastupitelstva jsou ty majetkové. Zastupitelstvu obce je tedy vyhrazeno rozhodovat o (Peková, a další, 2008 str. 127):

- nabývání, prodeji a převodu nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, převodu bytů a nebytových prostor z majetku obce,
- poskytování věcných darů v hodnotě nad 20 000 Kč a peněžitých darů ve výši nad 20 000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce,
- poskytování dotací nad 50 000 Kč v jednotlivých případech v zákoně vyjmenovaným subjektům za stanoveným účelem,
- uzavření smlouvy o společnosti a poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o sdružení, jehož je obec společníkem,
- rozhodování o peněžitých i nepeněžitých vkladech do právnických osob,
- uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení,
- zastavení nemovitých věcí,
- vydání komunálních dluhopisů.

Zastupitelstvo obce se schází podle potřeby, nejméně však jednou za tři měsíce. Zasedání zastupitelstva obce svolává a zpravidla řídí starosta obce a musí být veřejná. Pokud se usnášení schopné zastupitelstvo nesejde po dobu delší než šest měsíců, Ministerstvo vnitra je rozpustí. Při jednání zastupitelstva musí být přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů. (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>)⁵

Rada obce

Roli rady obce jako jejího výkonného orgánu v oblasti samostatné působnosti zastupuje starosta, jeden či více místostarostů a další členové zvolené z řad členů zastupitelstva. (Provazníková, 2009 str. 29)

Nepřísluší jí rozhodovat v oblasti přenesené působnosti, mimo výjimky stanovené zákonem. Příkladem může být vydávání nařízení obce. Zasedání rady jsou na rozdíl od zasedání zastupitelstva neveřejná a rada obce se schází dle potřeby. Stejně tak jako zastupitelstvo je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů.

---

⁵ dle § 89-93 zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení)

Počet členů musí být minimálně 5 a maximálně 11 členů, přičemž jejich počet musí být vždy lichý. V obcích, kde je zastupitelstvo obce složeno z méně než 15 členů se rada obce nevolí. V tomto případě vykonává činnost rady starosta nebo zastupitelstvo. Výhradní poslání rady obce představuje příprava návrhů na jednání zastupitelstva, zabezpečování plnění jeho usnesení, zabezpečování hospodaření obce podle schváleného rozpočtu nebo rozhodování o činnostech obecního úřadu. (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>)⁶

Starosta

Postavení orgánu obce přísluší také starostovi obce, jehož úkolem je zastupovat obec navenek. Starosta a místostarosta jsou voleni zastupitelstvem z řad jeho členů a musí mít české občanství. Starosta obce je za svou činnost odpovědný zastupitelstvu obce. (Koudelka, 2009)

Starosta obce řídí a kontroluje zaměstnance obecního úřadu a plní tak funkci statutárního orgánu zaměstnavatele. Vzhledem k nezbytnosti působení zastupitelstva a rady připravuje a řídí zasedání těchto orgánů obce. Činnost starosty v době jeho nepřítomnosti vykonává místostarosta, který za výkon své funkce ručí stejně jako starosta zastupitelstvu. Starosta obce také odpovídá za objednání a provedení auditu hospodaření obce, společně s pověřeným členem rady podepisuje obecně závazné vyhlášky nebo jiná usnesení zastupitelstva, odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce. (Peková, a další, 2008 str. 129)

Obecní úřad

Obecní úřad je orgán obce mající administrativní charakter, kterému přísluší plnit úkoly obce úředního typu, a to jak v rámci samostatné i přenesené působnosti. V popředí úřadu stojí starosta, dále místostarosta, tajemník obecního úřadu, je-li zvolen a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností se funkce tajemníka obecního úřadu zřizuje ze zákona, ostatní obce si ji mohou zřídit podle svého uvážení. V rámci samostatné působnosti zastává obecní úřad úkoly, jež mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti.

---

⁶ dle § 99-102 zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení)

Obecní úřad vykonává přenesenou působnost svěřenou obci s výjimkou věcí, patřících do působnosti jiného orgánu, například vydávání nařízení. (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>)⁷

Orgány zastupitelstva obce a rady obce

Zastupitelstvo obce zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory, které mu předkládají svá stanoviska, návrhy a jsou mu odpovědny. Zastupitelstvo musí vždy zřizovat finanční a kontrolní výbor a musí být nejméně tříčlenný, přičemž jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu. Osadní výbor či výbor pro národnostní menšiny zřizuje při splnění určitých zákonem vymezených podmínek. Osadní výbor musí mít minimálně 3 členy, ty volí zastupitelstvo z řad občanů obce, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen. Výbor pro národnostní menšiny zřizuje obec, v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů, kteří mají jinou národnost než českou. Příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru.

Výbory zastupitelstva jako iniciativní a kontrolní orgány nemají žádnou samostatnou rozhodovací pravomoc v rámci samostatné působnosti obce, jelikož jejich rozhodnutí zavazují pouze jejich členy, a nikoliv například obecní úřad, ač by jeho činnost v oblasti samostatné působnosti mohla být předmětem kontroly.

Finanční výbor kontroluje hospodaření obce. Nicméně o čerpání finančních prostředků z rozpočtu dané obce nerozhoduje, protože hospodaření dle rozpočtu zastává rada obce. Finanční výbor však může navrhopvat vhodné čerpání finančních prostředků.

Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce samozřejmě pouze v případě, je-li zřízena. Dále, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti.

Rada obce může rovněž zřídit své orgány. Tyto orgány označené jako komise mají funkci iniciativní a poradní, nikoliv kontrolní jako u orgánů zastupitelstva. Komise svá stanoviska a náměty předkládají výlučně svému zřizovateli. (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>)⁸

---

⁷ dle § 109-110 zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení)

⁸ dle § 117-122 zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení)

3.5 Rozpočtová soustava v ČR

Rozpočtová soustava se staví do popředí zájmu veřejných financí, jelikož znázorňuje soustavu veřejných rozpočtů a jejich vztahů a instituce, které spravují jednotlivé vztahy v rámci této soustavy. (Peková, a další, 2008 str. 196)

V rámci veřejných rozpočtů se v praxi zpravidla neobjevují všechny veřejné finanční prostředky, často jsou zakládány mimorozpočtové nejčastěji účelové fondy, jako je fond životního prostředí či fond dopravní infrastruktury, které poskytují z účelově vyčleněných zdrojů finanční prostředky pro financování účelově vymezených činností. (Černohorský, a další, 2011 str. 280)

Struktura rozpočtové soustavy vychází ze struktury veřejné správy a vlády, čím jsou jejich struktury členitější, tím je struktura rozpočtové soustavy náročnější. Pro efektivnost rozpočtové soustavy je zapotřebí znát veřejné výdaje jednotlivých rozpočtů a jejich vzájemné vztahy. (Peková, 2005 str. 89)

3.5.1 Veřejný rozpočet

Veřejné rozpočty v ČR zahrnují státní, nejvyšší rozpočet v rámci země, rozpočty měst obcí, krajů a dobrovolných svazků obcí. Obsahují i rozpočty neziskových organizací působících ve veřejném sektoru, jako například příspěvkové organizace zřízené státem či obcí a v neposlední řadě také rozpočty regionálních rad regionů soudržnosti. Je-li země zapojena do mezinárodní integrace, obecně na nejvyšší stupeň soustavy veřejných rozpočtů řadíme nadnárodní rozpočet. Můžeme zde zařadit rozpočet Evropské unie, již je Česká republika členem od roku 2004.

Jednotlivé složky veřejného rozpočtu se v určité míře vzájemně prolínají, i přesto v různé jsou relativně samostatné. Relativní samostatnost je dána rozpočtovými pravidly dané země a rozsahem kompetencí. Veřejný rozpočet je podle fondového pojetí centralizovaný peněžní fond, který je vytvářen, rozdělován a používán především s využitím nenávratného a neekvivalentního způsobu rozdělování. Soustava veřejných rozpočtů. (Peková, a další, 2008 stránky 201-212)

Obecně má každý veřejný rozpočet za úkol zabezpečit veřejné statky na dané vládní úrovni a přispívat ke stabilizaci ekonomiky. (Černohorský, a další, 2011 str. 280)

3.5.2 Státní rozpočet

Státní rozpočet je centralizovaný peněžní fond, který tvoří nejvýznamnější část veřejných rozpočtů, například státní rozpočet ČR. Soustřeďuje největší část příjmů rozpočtové soustavy. V České republice je státní rozpočet každoročně sestavován dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů. Má podobu zákona, tudíž by měl být závazným finančním plánem. Je schvalován poslaneckou sněmovnou ČR. (Hamerníková, 1996 str. 34)

„Státní rozpočet představuje finanční vztahy, které zabezpečují financování některých funkcí státu v rozpočtovém roce. Obsahuje očekávané příjmy, jakož i odhadované výdaje státního rozpočtu v rozpočtovém roce a financující položky“. (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>)⁹

Za plnění státního rozpočtu je zodpovědné Ministerstvo financí. ČR Na konci rozpočtového období sestavuje závěrečnou bilanci, zobrazující skutečné plnění státního rozpočtu. Na základně státního závěrečného účtu rozhoduje poslanecká sněmovna o vyrovnání schodku nebo o využití přebytku státního rozpočtu. Státní rozpočet pojímá očekávané příjmy a výdaje a vztahy k rozpočtům územních samospráv.

3.6 Rozpočty územních samospráv

Územními rozpočty se rozumí rozpočty obcí a krajů, jejichž dlouhodobým cílem by měl být stav, kdy se příjmy a výdaje rovnají, tedy stav vyrovnaného rozpočtu. Jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v příštích letech, rozpočet může být schválen jako přebytkový, naopak jako schodkový jen tehdy, že ho bude možné uhradit zákonem stanoveným způsobem. (Peková, a další, 2008 str. 262)

„Rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku a svazku obcí.“ (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>)¹⁰ Je sestavován na období jednoho roku, rozpočtový rok je shodný s kalendářním rokem a obsahuje přehled příjmů a výdajů územních samospráv a jimi zřizovaných institucí.

---

⁹ dle § 5 odst. 1, 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

¹⁰ dle § 4 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Správa a financování jednotlivých stupňů veřejné správy je neustále důležitým diskutovaným tématem na různých úrovních ve všech zemích. Příčinou těchto diskuzí bývají obraty politických přístupů a ekonomické situace, přičemž v důsledku těchto změn dochází ke změnám postupů, kterými jsou místní stupně veřejné správy financovány a strukturovány. (Vybíhal, 1995 stránky 114-116)

Při kontrole plnění rozpočtu a jeho vyhodnocování během roku mají značný význam zásady reálnosti, pravdivosti a úplnosti, které nejsou zákonem vymezeny samoúčelně. Pokud by jedna ze zásad nebyla dodržena, samotná kontrola není přesná a územní samosprávný celek se může potýkat s finančními problémy. Nicméně v průběhu roku mezi rozpočtem a skutečností dochází k nesrovnalostem, jež bývají podníceny například organizačními změnami nebo změnou zákona. (Hamerníková, 1996 str. 46)

3.7 Rozpočet obce

Hlavním a nejdůležitějším nástrojem každé obce pro uspokojování potřeb jejích obyvatel je rozpočet obce a rozpočtový výhled, který slouží jako podklad při sestavování rozpočtu obce. Rozpočet obce jako hlavní nástroj finančního hospodaření musí vykazovat veškeré finanční vztahy a je sestavován na období jednoho kalendářního roku.

Peková (1995 str. 63) hovoří o rozpočtu, „*decentralizovaný peněžní fond a jako takový je důležitým nástrojem k prosazování lokálních zájmů a preferencí místního obyvatelstva (dané lokality), k financování potřeb veřejné ekonomiky na municipální úrovni a realizace koncepce místní územní samosprávy.*“

Rozpočet by měl také sloužit jako finanční plán obce. Obec by měla spravovat rozpočet tak, aby své výdaje byla schopna pokrýt reálnými příjmy, respektive vytvořenými rezervami. Nicméně pokud by tyto příjmy nebyly dostačující, může obec uvažovat o návratných zdrojích, které musí být schopna splácet. Další funkci, kterou by měl rozpočet plnit je funkce rozhodovací a řídicí, měl by také dohlížet na kontrolu hospodaření obce. (Provazníková, 2009 stránky 58-59)

3.7.1 Struktura rozpočtových příjmů obce

Příjmy obce jsou strukturovány na základě rozpočtové skladby do čtyř tříd: daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté dotace. Další možností jak lze členit příjmy je dle hlediska sestavování rozpočtů na příjmy kapitálové a běžné. (Peková, a další, 2008 str. 263)

Běžné příjmy jsou určeny k financování běžných, každoročně se opakujících výdajů na veřejné statky. Tyto příjmy mohou krýt kapitálové výdaje, překračující zpravidla jedno rozpočtové období. Zahrnují daňové příjmy, nedaňové příjmy a přijaté transfery. (Peková, 2004 str. 250)

Daňové příjmy

Daňové příjmy vyplývají z daní, vybíraných v daném státě, a dle daňového určení jsou přiděleny jednotlivým rozpočtům. Mají formu sdílených, svěřených daní a místních a správních poplatků. Tyto běžné, nenávratné a opakující se příjmy tvoří nejvýznamnější část příjmů obcí. (Provazníková, 2009 str. 130)

Právní úprava daňových příjmů rozpočtů obcí je uvedena v § 4 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení). Konkrétně vymezuje tyto daňové příjmy rozpočtů obcí:

- 100 % výnos daně z nemovitých věcí, který přísluší té obci, na jejímž území se nemovitost nachází,
- podíl na 20,83 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- podíl na 22,87 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,
- podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených v zákoně,
- podíl na 23,58 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v zákoně
- podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou stanovenou zákonem,
- 30 % z výnosu záloh na daň z příjmů fyzických osob, které mají na území obce bydliště ke dni jejich splatnosti, a výnosu daně z příjmů fyzických osob, které měly na území obce trvalý pobyt k poslednímu dni zdaňovacího období, k němuž se tato daň vztahuje, s výjimkou uvedenou v zákoně.

- 100 % daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou stanovenou v zákoně.

(<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>)

Svěřené a sdílené daně

Zdroje obcí by měly být natolik rozdílné a pružné, aby příjmy z těchto zdrojů odpovídaly skutečnému vývoji nákladů na plnění úkolů, které je potřeba na místní úrovni zabezpečit. K tomu by měly sloužit daně svěřené, které jsou vybírány v rámci celostátně platných daňových zákonů, a jejichž výnos výlučně plyne do rozpočtu obcí. Mezi tyto daně v současné době patří daň z nemovitosti, daň z příjmu právnických osob placená obcemi a daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti. (Provazníková, 2009 str. 80)

Sdílené daně jsou do obecních rozpočtů přerozděleny na základě zákona o rozpočtovém určení daní a obce nemají možnost je ovlivnit. Na základě zákona je stanovený podíl na celostátním výnosu, který je příjmem rozpočtu obcí. Existují dvě možnosti přidělování sdílených daní, a to derivační způsob a nederivační způsob. Na základě derivačního typu se stanovené procento z celkového získaného objemu stanovené daně rozdělí nižším úrovním dle výnosu této daně v daném území. Tento typ respektuje původ daně a daňový výnos se vrací do území, ve kterém vznikl. Na základě nederivačního typu, jenž se využívá v ČR, se stanovené procento z celkového získaného příjmu stanovené daně rozdělí například dle počtu obyvatel, preferuje jiná hlediska než derivační typ. Sdílené daně zahrnují daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob (bez daně placené obcí), daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou, daň z příjmů fyzických osob ze SVČ, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti podle počtu zaměstnanců. (Provazníková, 2009 str. 81)

Místní a správní poplatky dodělat

Obce České republiky mohou zavádět místní poplatky od roku 1991. Tyto poplatky mají fakultativní charakter, tzn., že obec rozhoduje o tom, zda bude příslušný poplatek vybírat a také rozhoduje o jejich sazbách, avšak jen na základě zákonem vymezeného rozsahu. (Široký, 2008 str. 214)

Oproti tomu daň má vynutitelný charakter, zákon vymezuje výši a lhůtu splatnosti daňové povinnosti. Na rozdíl od poplatku se však jedná o peněžité plnění, která nejsou vybírána jako vyrovnání za individuální výhodu. (Pelc, 2011 str. 17)

Obce mohou vybírat tyto poplatky:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Z těchto osmi místních poplatků je nejvýnosnější poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Oproti dřívějšímu vymezení v roce 1991 byl zrušen například místní poplatek z prodeje alkoholických nápojů a tabákových výrobků.

Na základě zákona vybírají obce také správní poplatky, které stát upravil v souvislosti s výkonem státní správy, za udělování koncesí, živnostenských oprávnění, stavebních úřadů. (Široký, 2008 stránky 214-215)

Nedaňové příjmy

Nejvýznamnějšími nedaňovými příjmy jsou příjmy z vlastní činnosti, kam patří zejména uživatelské poplatky za služby, příjmy z pronájmu majetku a ze zisku municipálních podniků. (Peková, 2004 str. 281)

Transfery

Druhou nejvýznamnější skupinou příjmů rozpočtu obce po daňových příjmech jsou přijaté transfery. Tyto transfery putují do rozpočtu obce na základě existence přerozdělovacích procesů a vzájemné solidarity uvnitř soustavy veřejných rozpočtů. Jedná se o běžné dotace ze státního rozpočtu, ze státních fondů. Dotace jsou charakteristické svou nenávratností, jsou poskytovány z důvodu potřeb veřejného zájmu a finanční podpory úkolů v rámci přenesené i samostatné působnosti obcí. (Peková, 1995)

Přijaté transfery mohou být poskytovány účelově, tedy na předem definovaný účel a obec nese zodpovědnost za to, že transfer bude takto aplikován. Naopak s neúčelovými transfery může obec nakládat dle svého uvážení. Neúčelovou dotací může být například příspěvek na výkon státní správy. Většina přijatých transferů, jsou určeny na konkrétní účel, což na jedné straně omezuje rozhodovací pravomoc obcí a na druhé straně zajišťuje státu určitou standardní úroveň poskytovaných služeb.

Kapitálové příjmy mají dlouhodobý charakter a většinou se pravidelně neopakují, jelikož zajišťují finanční krytí investic. Většinou se jedná o účelové a jednorázové příjmy. Týkají se financování investičních potřeb, jejichž užitek je vázán na několik let. Jedná se tedy o příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a o příspěvky na jeho pořízení. Dále příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů, příjmy z půjček, z emise vlastních obligací a přijaté dary. (Peková, 2004 stránky 291-294)

3.7.2 Struktura rozpočtových výdajů obce

Výdaje rozpočtu obcí slouží k financování vlastních potřeb a k financování veřejných statků, k jejichž zajišťování je obec pověřena. Výši výdajů ovlivňuje rozsah odpovědnosti i pravomoci obce za zabezpečování veřejných statků, ale také rozpočtové omezení ze strany příjmů, které slouží jako zdroj jejich krytí. Na rozsah a strukturu výdajů obcí mohou působit velikostní kategorie obce, technická vybavenost či počet obyvatel. (Provazníková, 2009 stránky 209-216)

Stejně tak jako příjmy, lze výdaje obcí klasifikovat dle rozpočtové skladby. Existuje několik způsobů členění rozpočtových výdajů dané obce. Z ekonomického hlediska třídí rozpočtová skladba výdaje do dvou základních složek, a to běžné a kapitálové výdaje.

Z běžných výdajů obce jsou financovány běžné potřeby, které se v daném rozpočtovém roce opakují. Zabírají většinu výdajů rozpočtu obce a patří sem například výdaje na platy zaměstnanců, na nákup zboží a služeb, výdaje na opravy a údržbu, na podporu podnikání. Jedná se o všeobecné veřejné služby, vzdělání, péče o zdraví, bydlení a neinvestiční půjčené prostředky a úhradu úroků.

Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých, zejména investičních potřeb, které přesahují rozpočtové období a běžně se neopakují. Jejich poskytnutí by mělo korespondovat s dlouhodobými plány rozvoje obce, neboť by obec měla brát v úvahu, že nestačí pouze pořídit nový majetek, ale musí se udržovat a případně po letech znovu investovat. Kapitálové výdaje tvoří výdaje na nákup dlouhodobého hmotného či nehmotného majetku, výdaje na kapitálové dotace jiným rozpočtům nebo výdaje na splátky dříve přijatých půjček. (Peková, 2004)

Rozpočtová skladba vymezuje další členění výdajů z hlediska rozpočtového plánování na plánované a neplánované výdaje. Plánované výdaje lze předvídat, jelikož se většinou opakují. Jedná se o výdaje, které spadají do výkonu samostatné a přenesené působnosti a výdaje určené ke krytí splátek úroků a placených daní. Naopak u neplánovaných výdajů jejich výši nelze předvídat, pouze odhadnout, což bývá komplikovanější. Převážně se jedná o výdaje způsobené v souvislosti s živelnou pohromou. (Provazníková, 2009 stránky 14-149)

Veškeré rozpočtové třídění příjmů a výdajů, by mělo být pro obce přínosem hlavně při zpracování finančních analýz dané obce. Třídění příjmů a výdajů rozpočtu obce je znázorněno na následující tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 - Schéma rozpočtu obce

PŘÍJMY	VÝDAJE
Běžné:	Běžné – neinvestiční:
- Daňové	- mzdy a platy
- DPFO, DPPO, DPH	- povinné pojistné za zaměstnance
- místní a správní poplatky	- energie
- daň z majetku	- nájemné
- Nedaňové	- výdaje na municipální podniky
- příjmy z pronájmu majetku	- placené pokuty, úroky
- příjmy z vlastní činnosti	- sankce za porušení rozpočtové kázně
- ostatní nedaňové příjmy	- neinvestiční příspěvky PO
- zisk obecních podniků	- dotace vlastním OS a jiným subjektům
- dividendy z akcií, přijaté úroky	- poskytnuté dary
- přijaté sankční pokuty	
Kapitálové:	Kapitálové – investiční:
- z prodeje dlouhodobého majetku	- na pořízení dlouhodobého majetku
- z prodeje akcií a majetkových podílů	- na investiční příspěvky PO
- přijaté střednědobé a dlouhodobé úvěry	- na nákup cenných papírů
- přijaté splátky půjček	- na investiční půjčky různým subjektům
- příjmy z emise komunálních obligací	- splátky úvěrů
- ostatní kapitálové příjmy	
Dotace (od jiné vládní úrovně):	
- běžné neinvestiční dotace	
- kapitálové – investiční dotace	

Zdroj: vlastní zpracování (Peková, a další, 2008 str. 263)

3.8 Rozpočtová skladba

Příjmy i výdaje obecního rozpočtu jsou klasifikovány podle platné rozpočtové skladby. Jejím cílem je ucelenost a přehlednost všech finančních operací rozpočtů a fondů všech institucí veřejné správy a jejich rozpočtových organizací. Závazná rozpočtová skladba slouží k porovnání jednotlivých rozpočtů v prostoru i čase a tudíž k všestrannému pohledu na finanční hospodaření celého veřejného sektoru. (Češková, a další, 2011 str. 9)

Vyrovnanost jakožto základní vztah v rozpočtové skladbě, lze s pomocí třech základních kategorií peněžních operací rozpočtové skladby vyjádřit touto rovnicí:

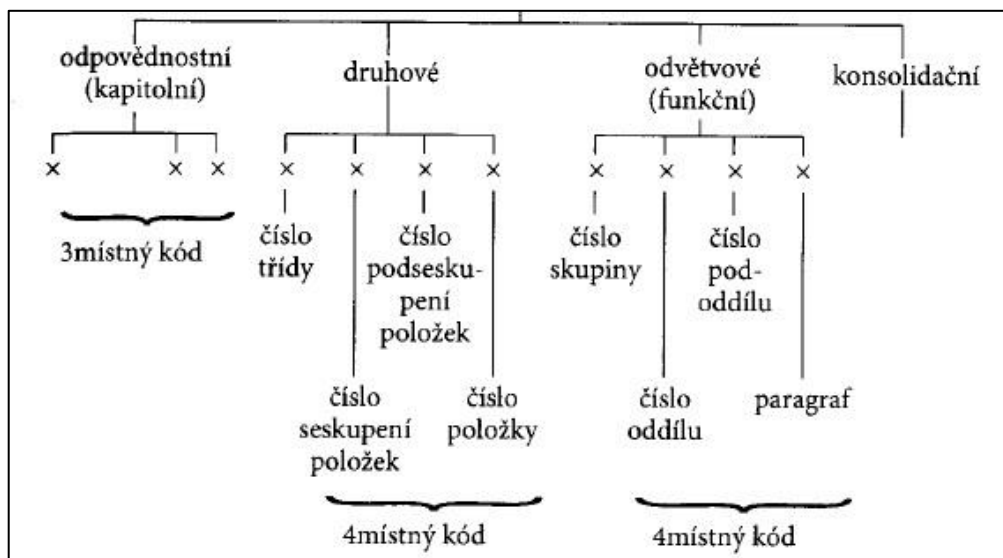
$$\begin{aligned} & \text{PŘÍJMY} - \text{VÝDAJE} \text{ PŘEBYTEK (+) / SCHODEK (-)} \\ & = (\pm) \text{ Financování} \end{aligned}$$

Financování tedy vyrovnává rozdíl mezi příjmy a výdaji, z čehož vyplývá fakt, že schodek musí být vykrýván prostředky získanými z jiných stran a naopak přebytek peněžní prostředky umožňuje ukládat jinam například do fondu rezerv a rozvoje. Takováto konstrukce rozpočtové skladby je základem pro vytvoření finančních výkazů obce. První dva pilíře rozpočtových operací jsou standardními peněžními toky, zatímco v případě financování se nejedná o peněžní tok, protože jako změna stavu má povahu rozdílu dvou rozvahových položek. (Češková, a další, 2011 str. 25)

Obecně se rozpočtová skladba uvádí ve vztahu k státnímu rozpočtu, k územním orgánům, státním fondům, ale také k rezervním fondům organizačních složek státu. Užití rozpočtové skladby se nevztahuje na operace příspěvkových organizací, na operace účtů, které nejsou účty veřejných rozpočtů ani na účty cizích či sdružených prostředků. (Češková, a další, 2011 str. 10)

Peněžní operace obecních rozpočtů jsou členěny do čtyř základních okruhů, uvedených v organizační, odpovědné, druhové a konsolidační. Toto členění je zobrazeno na obrázku č. 1.

Obrázek č. 1 - Rozpočtová skladba v ČR, hledisko třídění

Zdroj: (Peková, a další, 2008 str. 247)

Prostřednictvím **organizačního** hlediska se rozpočet člení do kapitol a rozpočtová skladba dává odpověď na otázku, kdo podle resortní působnosti odpovídá za činnosti projevující se v rozpočtových příjmech a výdajích obce. Jednotlivé kapitoly jsou spjaty s organizačními hledisky třídění rozpočtů. Pomocí rozpočtových kapitol se rozpočet obcí rozděluje v zásadě v návaznosti na působnost ústředních orgánů. V určitém rozsahu je zachována návaznost na členění kapitol ve státním rozpočtu, jelikož některé kapitoly jsou pouze ve státním rozpočtu, některé pouze v místních rozpočtech. Toto hledisko je pro územní samosprávné celky nepovinné. Velká města si toto členění mohou zavést dobrovolně. Povinné je pro státní rozpočet.¹¹ (Peková, 1995 str. 77)

Druhým členěním, které rozpočtová skladba používá je členění **odvětvové**. Poskytuje uvnitř jednotlivých kapitol informaci o tom, na jaký účel byl daný výdaj použit, z jaké oblasti byly příjmy realizovány a jakou organizací byly provedeny. (Peková, 1995 str. 78)

¹¹ V rozpočtech obcí jsou příjmy a výdaje členěny do dvanácti číselně označovaných kapitol: 702 – Vodní hospodářství a životní prostředí, 709 – Zemědělství a výživa, 710 – Doprava, 711 – Obchod, 714 – Školství, 715 – Zdravotnictví, 716 – Kultura, 719 – Vnitřní správa, 728 – práce a sociální věci, 739 – Místní hospodářství, 740 – Výstavba, 741 – Všeobecná pokladní správa.

Toto členění je pro obce povinné a využívá čtyři úrovně podrobnosti členění peněžních operací obce. Nejvyšší úrovní jsou skupiny¹², pak oddíly, které blíže sledují vztahy, jednotlivých odvětví národního hospodářství a jejich projevy v rámci veřejných rozpočtů. Do rozpočtových oddílů se seskupují pododdíly a nejnižší úroveň zastávají paragrafy, jež zvláště sledují příjmy od obyvatelstva a příjmy od organizací. Číslo paragrafů jsou čtyřmístná. První místo označuje skupinu, druhé oddíl, třetí pododdíl a čtvrté paragraf. (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-323>)¹³

Rozpočtová skladba definuje také **druhov**é členění. Toto třídění umožňuje odlišovat jednotlivé druhy příjmů dle jejich nejdůležitějších vlastností z ekonomických a právních hledisek uvnitř příjmů. Podle potřeby, kterou má rozpočet uspokojovat, odlišuje i druhou stranu rozpočtu, výdaje. K tomuto členění má obec povinnost a také využívá čtyři úrovně podrobnosti. (**PEKOVÁ knžika78**).

Nejvyšší úroveň zastupují třídy, další úrovně jsou seskupení položek, podseskupení položek a nejnižší úrovně podrobnosti druhového třídění jsou položky příjmů a výdajů. Na základě tohoto třídění má každá položka čtyřmístný číselný kód. V případě příjmové položky první číslo může být 1 nebo 2, v případě výdajové položky 5 nebo 6. (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-323>)¹⁴

Posledním členěním, které rozpočtová skladba upravuje je konsolidační členění. Složkou rozpočtové skladby jsou tzv. záznamové jednotky, ze kterých čerpají obce i kraje. Konsolidační hledisko třídí výdaje vynakládané uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů a příjmy vznikající uvnitř této soustavy. (Peková, a další, 2008 str. 246)

---

¹² V rozpočtové skladbě je zakotveno celkem 6 skupin: 1 – zemědělství, lesní hospodářství a rybářství, 2 – průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, 3 – služby pro obyvatelstvo, 4 – sociální věci a politika zaměstnanosti, 5 – bezpečnost státu a právní ochrana, 6 – všeobecná veřejná správa a služby.

¹³ dle § 3,4 předpisu č. 323/2002 Sb., vyhlášky Ministerstva financí o rozpočtové skladbě

¹⁴ dle § 3,4 předpisu č. 323/2002 Sb., vyhlášky Ministerstva financí o rozpočtové skladbě

3.8.1 Rozpočtový výhled

Obce mají kromě povinnosti sestavovat roční rozpočet i rozpočtový výhled. Tuto povinnost ukládá obcím i krajům zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Rozpočtový výhled je nástrojem, který obci slouží pro sestavení střednědobého finančního plánu. (Otrusinová, a další, 2011 str. 13)

Skládá se zpravidla ze čtyř základních hodnot, a to celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Tyto ukazatele si každý územní samosprávný celek může rozšířit o další hodnoty. Zpravidla je sestavován na 2 až 5 let následujících po roce, ke kterému se vytváří roční rozpočet, přičemž zákon neuvádí pravidla pro jeho sestavení, proto obec vychází uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků. (Provazníková, 2009 str. 73)

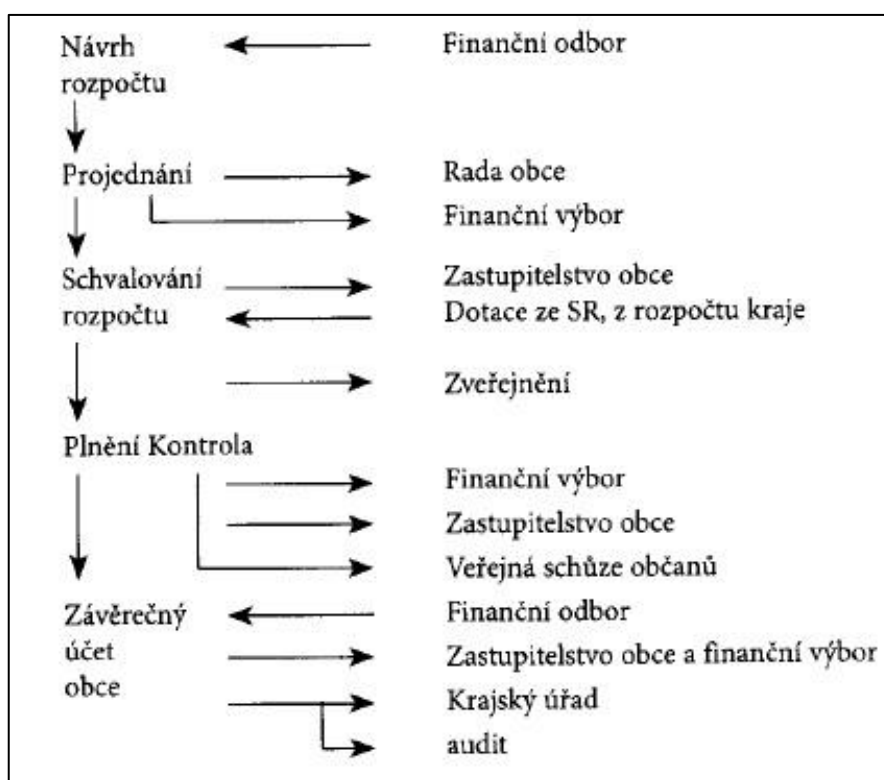
Jak už bylo výše uvedeno, rozpočtová pravidla územních rozpočtů stanovují, že zpracování ročního rozpočtu obce vychází z rozpočtového výhledu či z rozpisu platného státního rozpočtu. Tento poměr rozpočtu obce a státního rozpočtu či rozpočtového výhledu je pro malé obce spíše teoretický. Návrh výše příspěvku na výkon dané působnosti, který vychází z tohoto poměru, získají obce, až poté, kdy již většina z nich má návrh rozpočtu dávno schválený zastupitelstvem. Výše tohoto příspěvku se pak do návrhu rozpočtu vůbec nezahrne nebo je odhadována na základě podkladů z minulých let. K úpravě rozpočtu dojde v momentě jeho přijetí. V praxi potom většinou rozpočty malých obcí nejsou založeny na rozpočtovém výhledu či státním rozpočtu. Vychází spíše z rozpočtu po změnách z roku předcházejícího roku, na který se sestavuje návrh rozpočtu. Je to způsobeno tím, že většina výdajových a příjmových položek malých obcí ve dvou po sobě jdoucích letech zůstávají relativně stálé.

3.9 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces na obecní úrovni představuje činnost municipálních orgánů, spojenou se sestavením návrhu místního rozpočtu a jeho následným projednáním a schválením, dále s jeho realizací v průběhu rozpočtového období a průběžnou a následnou kontrolou plnění místního rozpočtu. (Provazníková, a další, 2013 str. 137)

Je považován za základní nástroj k dosažení cílů a vnitřní soudržnosti rozpočtové politiky. Rozpočet by měl být připravován v souladu s předem vymezenými principy a co nejefektivněji zohledňovat potřeby organizace. Rozpočtové období na municipální úrovni je shodné s rozpočtovým obdobím celé rozpočtové soustavy. Rozpočtový proces přesahuje svým trváním délku rozpočtového období, tedy jednoho roku a nevyužité rozpočtové prostředky se do dalšího rozpočtového roku nepřevádějí, který se kryje s kalendářním rokem. Schéma rozpočtového procesu je zobrazeno na obrázku č. 2. (Kašpárková, a další, 2013 str. 13)

Obrázek č. 2 - Rozpočtový proces u rozpočtu obce v ČR

Zdroj: (Peková, a další, 2008 str. 251)

3.9.1 Návrh rozpočtu obce

První část rozpočtového procesu patří mezi nejnáročnější etapu, kterou zpravidla sestavuje finanční odbor úřadu či finanční výbor v rámci malých obcí. Musí zodpovědně naplánovat příjmy jak vlastní, tak příjmy plynoucí do místního rozpočtu ve formě transferu z jiných veřejných rozpočtů. Neméně důležitou složkou, kterou se musí naplánovat,

tvoří jednotlivé výdaje, čili jak budou uspokojovány potřeby a zájmy obce a jejich obyvatel. Kvalita jeho zpracování, rozhoduje o stupni zásahu do daného návrhu v průběhu rozpočtového roku. Tudíž by měl být návrh rozpočtu obce zpracován tak, aby v průběhu roku vznikly minimální úpravy. (Vybíhal, 1995 str. 135)

Návrh rozpočtu musí být vždy zveřejněn na úřední desce a také způsobem umožňující dálkový přístup nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu. Změny schváleného rozpočtu nelze provádět opravami schváleného rozpočtu, ale pouze rozpočtovými změnami. (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>)¹⁵

3.9.2 Projednání a schválení rozpočtu obce

Po skončení patnáctidenní lhůty od zveřejnění návrhu rozpočtu obce na úřední desce, může být na svém zasedání zastupitelstva obce po takto řádném zveřejnění projednán. Po jeho projednání dochází ke schválení rozpočtu obce, ke kterému mohou občané obcí sdružených ve svazku obcí, kteří dovršili věku 18 let, vyjadřovat své námitky písemně nebo ústně na zasedání orgánu svazku obcí. (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>)¹⁶

Ke schválení rozpočtu obce je zákonem vymezeno zastupitelstvo obce, ale žádný zákon neomezuje, v jaké formě má být rozpočet obce schválen. (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>)¹⁷

3.9.3 Realizace a následná kontrola plnění rozpočtu

Za plnění rozpočtu obce jsou odpovědný výkonné orgány obce, které zároveň s řízenými orgány plnění rozpočtu kontrolují. Kontrolu mohou provádět i samotní občané. Obecní zastupitelstvo odpovídá za hospodaření s rozpočtovými prostředky, tudíž pokud dojde během kalendářního roku k nutnosti provést změnu v rozpočtu, musí jím být tyto změny projednány.

---

¹⁵ dle § 11 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

¹⁶ dle § 52 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení)

¹⁷ dle § 84 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení)

Během rozpočtového období se provádí průběžná kontrola plnění rozpočtu, s cílem odstranit možné působení nežádoucích faktorů na plnění rozpočtu. Následná kontrola se provádí po skončení rozpočtového období. (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>)¹⁸

Rovněž na místní úrovni je nezbytné dodržovat obecně platné rozpočtové zásady ve všech etapách rozpočtového procesu, ke kterým patří zásada úplnosti, zásada jednotnosti, zásada reálnosti, zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu, zásada vyrovnanosti a publicity a zásada přehlednosti rozpočtu. (Vybíhal, 1995 str. 134)

Nebude-li rozpočet územně samosprávného celku nebo dobrovolného svazku obcí schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se jejich hospodaření do doby schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria a to tak, aby nedošlo k narušení plynulosti hospodaření nejen územního samosprávného celku a dobrovolného svazku obcí, ale i jimi zřízených příspěvkových organizací, popř. dalších subjektů závislých na jejich rozpočtu. (<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>)¹⁹

3.10 Metody sestavování rozpočtu obce

V České republice existuje mnoho technik pro tvorbu rozpočtů, které mohou místní samosprávy při jejím sestavování používat. Jejich aplikace je nezbytná zejména v souvislosti s rostoucím tlakem co nejlépe identifikovat a uspokojit potřeby obyvatel a tím pak přistupovat k zefektivnění těchto postupů. (Provazníková, 2009 str. 59)

3.10.1 Přírůstkový způsob

Nejběžnější metoda v současnosti je metoda přírůstková. Na základě tohoto tradičního způsobu sestavování rozpočtu, vychází obce (či kraje) z existující místní politiky a ze současného rozpočtu, který je modifikován o stanovené či odhadované meziroční změny. Jde například o zohlednění demografických trendů, růstu cenové hladiny, o jednorázové změny a dopady na veškeré položky peněžních operací v daném roce, o zohlednění celoročních dopadů a změn, které byly v daném roce realizovány jen částečně.

---

¹⁸ dle § 15 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

¹⁹ dle § 13 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Předností této metody její jednoduchost a pružnost tvorby rozpočtu. Naopak nevýhodou, kterou tento způsob nese je, že se nezabývá tím, zda je služba spravedlivě a efektivně poskytována spotřebitelům a zda je v souladu s jejich zájmy.

3.10.2 Fixně limitovaný rozpočet

Další běžně používanou metodou zpracování rozpočtu je metoda fixně stanoveného limitovaného rozpočtu. Obce ho využívají v případě, že zabezpečují poskytování veřejných statků a služeb pomocí jiné organizace. Té pak poskytne paušální finanční částku, kterou si organizace rozdělí mezi jednotlivé nákladové hodnoty. Časté použití tohoto přístupu je dáno možností organizace kompenzovat nevyhnutelné překročení rozpočtu v určité konkrétní položce s úsporami jiné položky.

K výše uvedeným způsobům sestavení rozpočtu existují alternativní přístupy, které využívají různé formy jeho optimalizované alokace. Do těchto přístupů patří přístup nulové základny, rozpočtování dle výsledku a metoda programového rozpočtování.

Přístup nulové základny

Jedná se o nejkompexnější a časově náročný přístup k tvorbě rozpočtu, protože je zde každá položka rozpočtu vystavena podrobnému zkoumání ve vztahu k cílům a postupům, jak jich dosáhnout.

Rozpočtování zaměřené na výsledek

Tento přístup uděluje obcím povinnost porovnávat jak efektivně a hospodárně byly využity veřejné zdroje, ale také povinnost zjišťovat v jaké míře bylo dosaženo stanovených cílů. Tudiž, při sestavení rozpočtu by se obce měly zaměřovat hlavně na rozdělení zdrojů a co jím bylo dosaženo. Předmět zkoumání musí také zahrnovat alternativní cíle, jakou politikou a postupy by měly být dosaženy.

Metoda programového rozpočtování

Rozpočet je sestaven tak, že jednotlivé příjmy a výdaje jsou na základě tohoto programu strukturovány do skupin, dle toho v jaké míře přispívají k plnění celkových cílů obce. Zaměřuje se hlavně na sledování celkových nákladů programu, než na sledování nákladů jednotlivých položek. Na základě této skutečnosti umožňuje daná metoda sledovat

efektivitu daného programu a věnovat tak větší pozornost programům s nižší či klesající produktivitou. (Provazníková, 2009 stránky 59-63)

3.11 Rozpočtové určení daní obcím v České republice

Rozpočtové určení vymezuje, do jakého rozpočtu bude plynout příslušná daň. Daňové příjmy jsou rozvrženy tak, aby rozpočet státu a územních samosprávných celků byl vyvážený. Daňové určení se tedy týká optimální struktury zdanění. (Jílek, 2008 str. 170)

Způsob přidělení výnosů obcím v České republice prodělal od roku 1993 několik novel, přičemž největší se týkaly rozdělování výnosů daně z příjmů. Rozpočtové určení obcí a krajů se vyvíjelo v závislosti na změnách ve způsobu poskytování veřejných statků, na změnách kompetencí veřejné správy či cílech fiskální politiky státu. Předešlé úpravy rozpočtových určení dostatečně nevyjasnily nedostatky v systému financování místních rozpočtů. Daňové příjmy obcí v dřívějším systému rozpočtového určení daní závisely na výnosech daní z příjmů vybraných od poplatníků s trvalým bydlištěm nebo sídlem na území obce. Nestabilita daňových příjmů byla způsobena také značnou závislostí příjmů obce na celookresním daňovém výnosu. (Široký, 2008 stránky 215-217)

Rozpočtové určení daní obcím od roku 2008

V důsledku probíhajících změn veřejných rozpočtů, jako například pokles daňových příjmů u malých obcí vstoupila od 1. 1. 2008 v platnost novela zákona o rozpočtovém určení daní jako zákon č. 377/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní. Tato novela byla v pořadí již pátou novelou. Předešlý systém rozpočtového určení daní byl používán od roku 2001. Jeho základním znakem byl princip solidárního rozdělování daní, dřívější systém vznikl počátkem devadesátých let v návaznosti na vzniklé demokraticky zvolené obecní samosprávy. Až na dílčí úpravy fungoval tento systém v souladu s příslušnými ustanoveními zákona České národní rady č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky. (Komárek)²⁰

Tato novela vzala v úvahu, že výdaje obcí nejsou závislé jen na počtu obyvatel, ale také řadě dalších skutečností, jako je například rozloha obce, její struktura osídlení

---

²⁰ Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/v-novem-roce-nove-rozdeleni-dani-pro-obce.aspx>

či občanská vybavenost. Jediné kritérium (počet obyvatel upravený koeficienty velikostních kategorií obcí s váhou) použité v dřívějším systému pro určení podílu obcí na výnosu sdílených daní bylo rozšířeno o nová kritéria, která by měla vést k efektivnějšímu rozdělování sdílených daní. (Provazníková, 2009 str. 140)

Zavedené kritérium prostého počtu obyvatel a kritérium celkové rozlohy obce dostala shodnou váhu 3 %. Použití kritéria výměry obce zvýhodňuje zejména ty obce, které mají nižší hustotu obyvatelstva, zároveň kompenzuje zvýšené výdaje spojené s opravami a údržbou místních komunikací a výdaji na dopravní obslužnost. K posílení rozpočtů obcí přispěla také modifikace stávajícího kritéria, tedy počtu obyvatel, jež byl nahrazen koeficienty postupných přechodů, které měly váhu 94 %. Soubor svěřených a sdílených daní zůstal v daném systému stejný, zvýšil se jen podíl obcí na sdílených daních. Dřívější systém vymezil tento podíl ve výši 20,59 %, od roku 2008 činí 21,4 %. (Komárek) ²¹

I přesto, že uvedené skutečnosti pomáhaly malým obcím zvýšit daňové příjmy a přispěly tak k jejich existenci, většina středních obcí začala proti této novele zákona vzbuzovat protesty.

Rozpočtové určení daní obcím od roku 2013 do současnosti

Nutnost posílit sdílené daně obcí a snížit disproporce v příjmech na obyvatele mezi obcemi vedla k další změně rozpočtového určení daní. Dne 1. ledna 2013 nabyl účinnosti zákon č. 295/2012 Sb., který změnil zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní).

Došlo hlavně ke změnám v procentních výnosech, tzn. ke zvýšení podílu na sdílených daních. Výše výnosu daně z nemovitosti a výnosu DPPO, jejímž poplatníkem je příslušná obec zůstala oproti roku 2008 nezměněna.

---

²¹ Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/v-novem-roce-nove-rozdeleni-dani-pro-obce.aspx>

Největším přínosem této novely bylo zavedení nového kritéria: zohlednění počtu žáků v základních a mateřských školách. Novela rozpočtového určení daní se však týkala všech do této doby používaných kritérií:

- kritérium celkové katastrální výměry obce – váha 3 %, maximálně 10 ha na každého obyvatele obce,
- kritérium prostého počtu obyvatel obce – váha 10 %,
- kritérium počtu obyvatel obce upraveného koeficienty velikostních kategorií obcí – váha 80 %,
- kritérium počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí – váha 7 %.

Váha kritéria celkové rozlohy katastrálních území obce se návrhem nemění, zůstává ve výši 3 %. Dochází však k významné změně, pokud jde o rozsah, v jakém je katastrální území obce promítnuto do propočtu. Důvodem pro toto opatření je dlouhodobá kritika existujících neopodstatněných extrémů v daňových příjmech některých obcí. Výměra, která se zahrnuje do propočtu, se omezuje maximálně na plochu 10 hektarů na obyvatele. (<http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/aktuality/2012>)

Cílem diplomové práce je zhodnotit problematiku financování obce Obořiště za období 2005 - 2014 a vyhodnotit vývoj rozpočtového hospodaření s ohledem na změnu rozpočtového určení daní v roce 2008.

Dílním cílem je posoudit vývoj příjmů a výdajů zvolené obce za sledované období a její komparaci s vývojem příjmů města Dobříš v rámci rozpočtovém určení daní. V závěru budou také popsány její dopady na **daňové** příjmy obce a dále bude provedena predikce budoucího vývoje rozpočtových příjmů a výdajů pomocí rozpočtového výhledu.

popsána analýza vývoje jednotlivých příjmů a výdajů obce Obořiště za zvolené období. Zaměřuje se na komparaci vybraných obcí a hodnotí odlišnosti hospodaření. Pro dosažení cílů bude provedena analýza změn jednotlivých daňových příjmů v jednotlivých letech a metody komparace daňových příjmů v rámci zvoleného období u vybraných obcí.

4 Praktická část

V následující kapitole je nastíněn vývoj rozpočtu obce Obořiště za období 2005-2014. Toto období bylo použito z důvodu toho, aby byl od počátku sledovaného období zřejmý vývoj rozpočtu dané obce, a jak byl tento vývoj ovlivněn změnou rozpočtového určení daní v roce 2008, případně hospodářskou krizí. Pro přehlednější vývoj rozpočtu obce Obořiště je zvoleno rozdělení na příjmovou a výdajovou část. Porovnávají jsou také příjmy zvolených obcí Obořiště a Dobříš.

4.1 Obec Obořiště

Obec Obořiště leží jihozápadně od města Dobříš, a to při linii nejstarší a nejdůležitější obchodní komunikace, Zlaté stezky, vedoucí z Pasova do Prahy. První písemná zmínka o obci se datuje k roku 1333.

Obec má velmi dobrou dostupnost do města Dobříš či do bývalého královského horního města Příbram. Obec Obořiště se skládá ze dvou částí na dvou katastrálních územích, a to obec Obořiště a obec Lhotka. Lhotka se nachází asi 1 km od Obořiště. Z celkového počtu 640 obyvatel žije ve Lhotce trvale přes 50 obyvatel.

Občané obce Obořiště mají možnost využívat veřejný vodovod i kanalizaci. Obyvatelé oceňují služby České pošty, jejíž provozovna se nachází právě v jejich místě bydliště. Obchod s potravinami, který je otevřený téměř celý rok oceňují zejména obyvatelé staršího věku. Obořiště má zřízenou Základní školu a Mateřskou školu Obořiště, jež je její příspěvkovou organizací. Základní škola zde funguje od roku 1930 a mateřská škola byla zřízena od roku 1959. Svůj volný čas mohou obyvatelé obce trávit na sportovním či dětském hřišti. Pro společenské akce je zde v provozu hospoda na návsi. Nachází se zde také barokní kostel sv. Josefa a nedaleko hřbitov.

V roce 1953 bylo zahájeno působení Výchovného ústavu v Obořišti. Jako součást Výchovného ústavu (bývalý klášter) bylo zřízeno střední odborné učiliště, kde si dítě, které je v náhradní výchovné péči má možnost vybrat ze tří učebních oborů.

Nejen příznivá dostupnost do průmyslových měst a hlavního města Prahy vede k růstu počtu výstavby rodinných domů a zvyšujícímu se počtu obyvatel v dané obci,

příčinou je také všeobecné zázemí a vybavenost, kterou obec poskytuje nebo je v obci k dispozici. Mapa obce Obořiště a Lhotky je zobrazena v následujícím obrázku č. 3.

Obrázek č. 3 - Mapa obce Obořiště a jejího okolí

Zdroj: www.mapy.cz, vlastní úprava

4.1.1 Příjmy obce

Z příjmů obce jsou financovány veškeré její provozní a investiční nutnosti, proto jsou považovány za základ rozpočtového hospodaření dané obce. Příjmy obce ve sledovaných letech, které mají poměrně vzrůstající charakter, jsou znázorněny v tabulce č. 4, kde lze vidět také jejich meziroční rozdíly.

Tabulka č. 4 - Vývoj celkových příjmů obce Obořiště v letech 2005-2014 (v Kč)

Rok	Příjmy	
	Celkově	Absolutně
2005	6 661 880	-
2006	5 540 220	-1 121 660
2007	5 746 440	206 220
2008	6 418 350	671 910
2009	8 173 020	1 754 670
2010	8 449 200	276 180
2011	9 281 980	832 780
2012	12 709 390	3 427 410
2013	7 918 642	-4 790 748
2014	9 017 090	1 098 448
Průměr	7 991 621	-

Zdroj: finanční výkazy, závěrečné účty obce, vlastní zpracování

Na první pohled je patrný výkyv příjmu v roce 2012, jenž byl zapříčiněn vysokým příjmem peněžních prostředků z prodeje dlouhodobého majetku. Saldo příjmů a výdajů dosahovalo ze sledovaných let záporných hodnot pouze v roce 2013, 2011, 2010 což lze přisoudit dopadům hospodářské krize, která v roce 2009 propukla na celém světě. Přesto si obci podařilo udržet finanční stabilitu, díky tomu, že obec v předchozích letech hospodařila s kladným rozpočtem. Na pokrytí schodku bylo použito převážně financování. Celkové příjmy obce se skládají z daňových příjmů, nedaňových příjmů, kapitálových příjmů a přijatých dotací. Pro bližší specifikaci příjmů je jejich členění zobrazeno v další tabulce č. 5. Jednotlivé příjmy jsou z důvodu přehledného pozorování jejich vývoje, znázorněny v grafické podobě.

Tabulka č. 5 - Přehled příjmů obce Obořiště v letech 2005-2014 (v Kč)

Rok	Příjmy obce Obořiště			
	Daňové	Nedaňové	Kapitálové	Přijaté transfery
2005	3 997 970	708 110	115 600	1 840 200
2006	4 158 900	951 090	546 50	375 580
2007	4 542 680	856 240	130 00	334 520
2008	5 089 390	981 800	144 10	323 750
2009	4 602 890	1 040 090	2 281 680	248 360
2010	5 056 690	956 140	588 370	1 848 000
2011	4 622 310	978 400	2 081 000	1 600 270
2012	4 748 460	1 119 650	6 217 320	623 960
2013	5 771 319	1 257 481	342 885	546 957
2014	6 275 270	1 097 060	6 000	1 638 760
Průměr	4 887 488	994 606	1 171 492	938 036

Zdroj: finanční výkazy, závěrečné účty obce, vlastní zpracování

4.1.1.1 Daňové příjmy

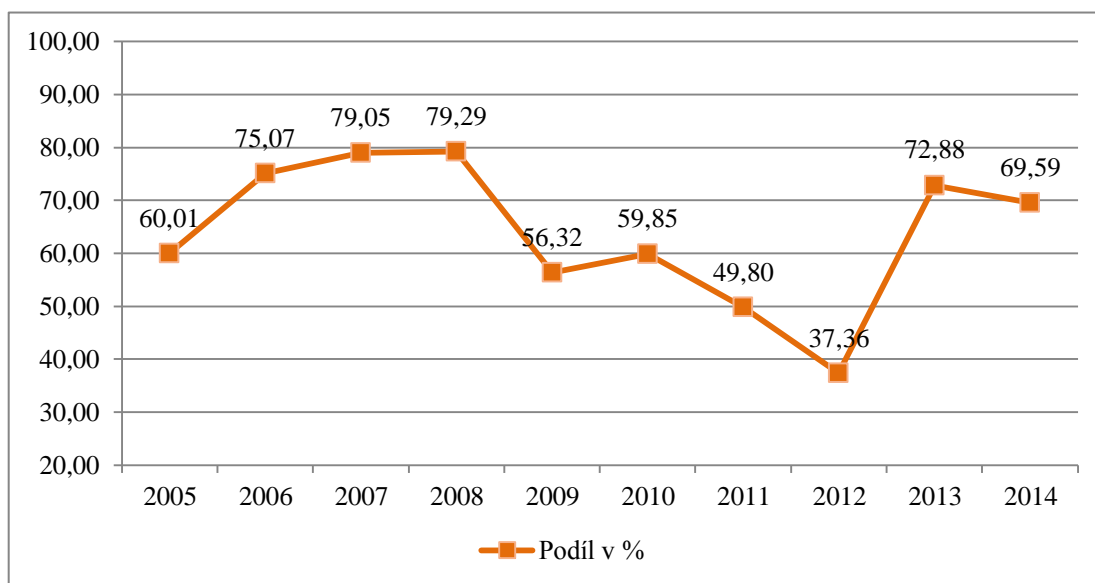
Jedním z hlavních zdrojů financování veřejných statků a služeb, které obec uskutečňuje, jsou daňové příjmy. Obec Obořiště vykazovala ve zvoleném období následující daňové příjmy:

- daň z přidané hodnoty,
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti,
- daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů,
- daně z příjmů právnických osob, daň z příjmů právnických osob za obce ,
- daň z nemovitostí,
- správní poplatky
- poplatky v oblasti životního prostředí
  - za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
  - za odnětí pozemků plnění funkcí lesa,
  - za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu,
  - za znečišťování ovzduší

- místní poplatky z vybraných činností a služeb
  - za provozovaný výherní hrací přístroj,
  - z ubytovací kapacity,
  - ze psů,
  - za užívání veřejného prostranství,
  - ze vstupného,
- ostatní odvody z vybraných činností a služeb.

Z tabulky č. 5 popisující vývoj druhového členění příjmů obce Obořiště je patrné, že největší objem příjmů v celém sledovaném období tvoří příjmy daňové. Z grafu č. 1 lze zaznamenat, že nejvyšší podíl daňových příjmů na celkových příjmech získala obec v roce 2008, kdy podíl činil 79,29 %. Zvýšení objemu daňových příjmů zapříčinila novela zákona o rozpočtovém určení daní. Svůj podíl na tom měly také nízké hodnoty ostatních kategorií příjmů. Od roku 2008 nebyl podíl vyšší než 60 %. V roce 2012 se podíl dostal na nejnižší hodnotu, a to 37,36 %, důsledkem byl přijatý značný objem prostředků v rámci skupiny kapitálových příjmů. V důsledku další úpravy výnosů ze sdílených daní v roce 2013 měl podíl daňových příjmů na celkové příjmy v následujících letech vzrůstající tendenci, hodnoty v letech 2013 a 2014 nepřesáhly 69% podíl.

Graf č. 1- Vývoj podílu daňových příjmů na celkových příjmech obce Obořiště v letech 2005-2014 (v %)

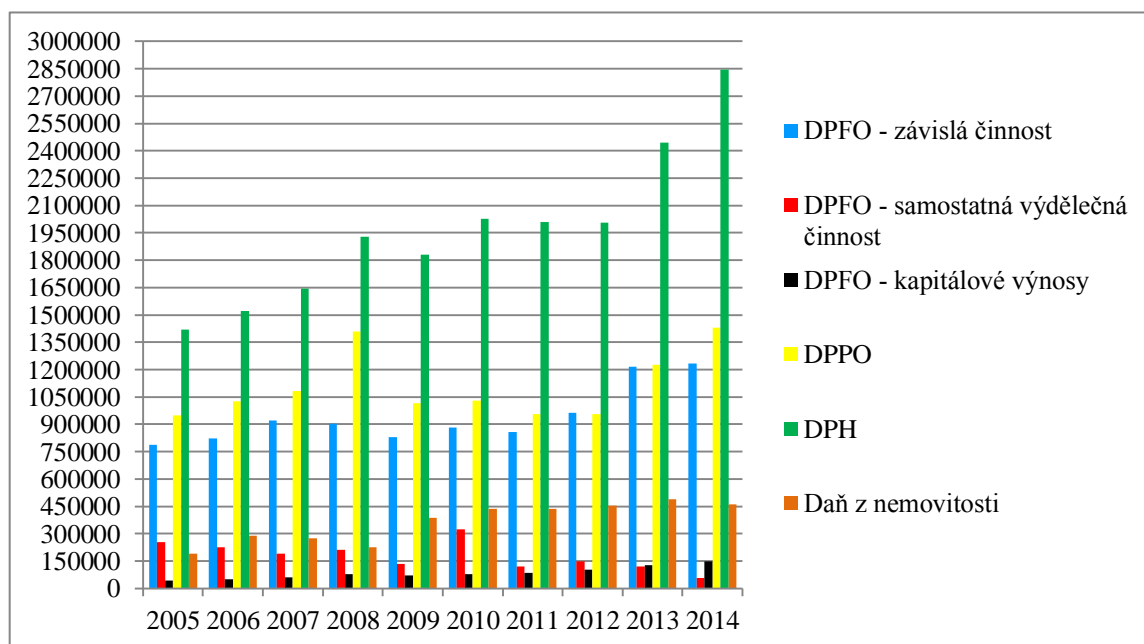

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 1

Po roce 2008 lze zaznamenat značné rozdíly ve vývoji daňových příjmů obce. V souvislosti s daňovými změnami, došlo k novele zákona o rozpočtovém určení daní, jenž se dotkl zejména podílu územních samosprávných celků na sdílených daních. Další změnu lze zaznamenat v souvislosti s daní z přidané hodnoty, kde došlo k navýšení její sazby. Progresivní zdanění fyzických osob ze závislé činnosti bylo zrušeno a daň z příjmů právnických osob se snížila. Z grafu č. 2 lze vidět vývoj vybraných daňových příjmů obce Obořiště ve sledovaných letech. Po změnách rozpočtového určení daní v roce 2008 obci oproti předcházejícímu období vzrostly položky daňových příjmů, což je přisuzováno pozitivním změnám, které změna zákona o rozpočtovém určení přinesla. Následkem finanční krize v roce 2009 došlo ke snížení všech složek daně z příjmů, vyjma daně z nemovitostí. Příznivé důsledky zmiňované novely zákona o rozpočtovém určení daní se začaly projevovat po roce 2010. V souvislosti s tím, postupně začaly růst i daňové příjmy.

Daň z přidané hodnoty, která se díky novele zákona o rozpočtovém určení daní z roku 2001 stala novým daňovým příjmem obcí, měla největší podíl na celkových daňových příjmech. Kromě roku 2009 měla tato daň stále vzrůstající tendenci. Od roku 2013 došlo k výrazným změnám u sazeb daně z přidané hodnoty na 15 % a 21 %, což přineslo obci oproti roku 2012 nárůst téměř o 500 000 Kč.

Graf č. 2 - Struktura vybraných daňových příjmů obce Obořiště v letech 2005-2014 (v Kč)

Zdroj: zpracování dle přílohy č.2

Z grafu č. 2 je dále patrné, že daň z příjmů fyzických osob má kolísavý charakter. Týká se to zejména daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a samostatně výdělečné činnosti. Kolísavý profil těchto daní je dán změnami v daňových zákonech a ekonomickou situací. U daně z nemovitých byl v roce 2009 zaznamenán nejvyšší meziroční nárůst, a to 160 560 Kč. Tento nárůst byl ovlivněn novelou zákona, která obci přinesla zákonné oprávnění rozhodovat o místním koeficientu.

Výše příjmů je ovlivněna také správními poplatky a poplatky v oblasti životního prostředí, či místními poplatky. Tyto poplatky nezabírají velký objem v rozpočtových příjmech obce, ale vhodně ho doplňují. Vývoj místních poplatků ve sledovaném období je znázorněn v tabulce č. 6. Nejdůležitějšími místními poplatky jsou poplatky za provozovaný výherní hrací přístroj, poplatky z ubytovací kapacity. Obec může pomocí obecně závazné vyhlášky ovlivnit výši daných poplatků. Například poplatek ze psů stanovila obec v roce 2012 obecnou závaznou vyhláškou, kde sazba poplatku za kalendářní rok za prvního psa činí 80 Kč, za druhého a každého dalšího psa stejného majitele pak 100 Kč. Sazbu z poplatku ubytovací kapacity obec stanovila za každé využití lůžko a den 5 Kč.

Tabulka č. 6 - Struktura místních poplatků v letech 2005-2014 (v Kč)

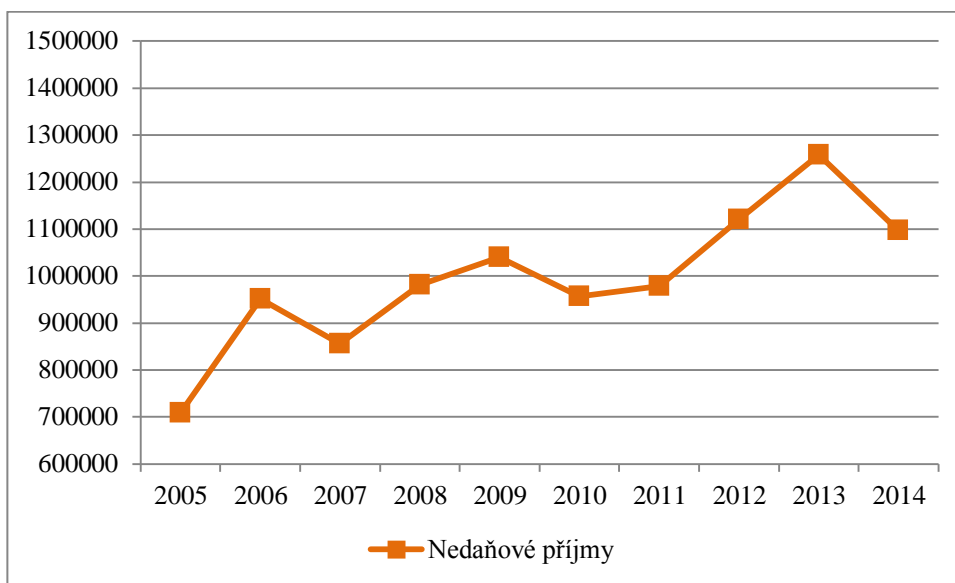
Rok	Poplatek za provoz. výherní hrací přístroj	Poplatek z ubytovací kapacity	Poplatek ze psů	Poplatek za užívání veřejného prostranství	Poplatek ze vstupného	Podíl na daňových příjmech (v %)
2005	50 000	0	6 960	4 870	950	1,57
2006	55 000	13 660	6 860	4 100	740	1,93
2007	100 000	11 580	6 500	4 810	540	2,72
2008	60 000	12 640	7 040	4 450	450	1,66
2009	80 000	10 770	8 060	2 550	450	2,21
2010	70 000	8 390	7 960	3 810	3 000	1,84
2011	49 240	9 370	7 980	3 720	0	1,52
2012	10 000	9 740	8 280	4 420	0	0,68
2013	0	7 452	11 140	3 100	0	0,38
2014	0	5 550	10 580	4650	0	0,33

Zdroj: finanční výkazy, závěrečné účty obce, vlastní zpracování

4.1.1.2 Nedaňové příjmy

Dalším významným zdrojem rozpočtových příjmů jsou příjmy nedaňové. Největší skupinu nedaňových příjmů tvoří příjmy poskytovaných služeb a výrobků, jež tvoří v průměru 65 % nedaňových příjmů ve sledovaném období. Obec do této skupiny zahrnuje především příjmy z poskytování služeb prostřednictvím technických služeb, příjmy z reklam nebo příjmy z pronájmu majetku. Z grafu č. 4 je patrné, že k největšímu nárůstu nedaňových příjmů došlo v roce 2013. Nižší položky nedaňových příjmů vykazují příjmy z pronájmu, přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady, příjmy z úroků, příjmy z pronájmu movitých věcí.

Graf č. 3 - Vývoj celkových nedaňových příjmů v letech 2005-2014 (v Kč)

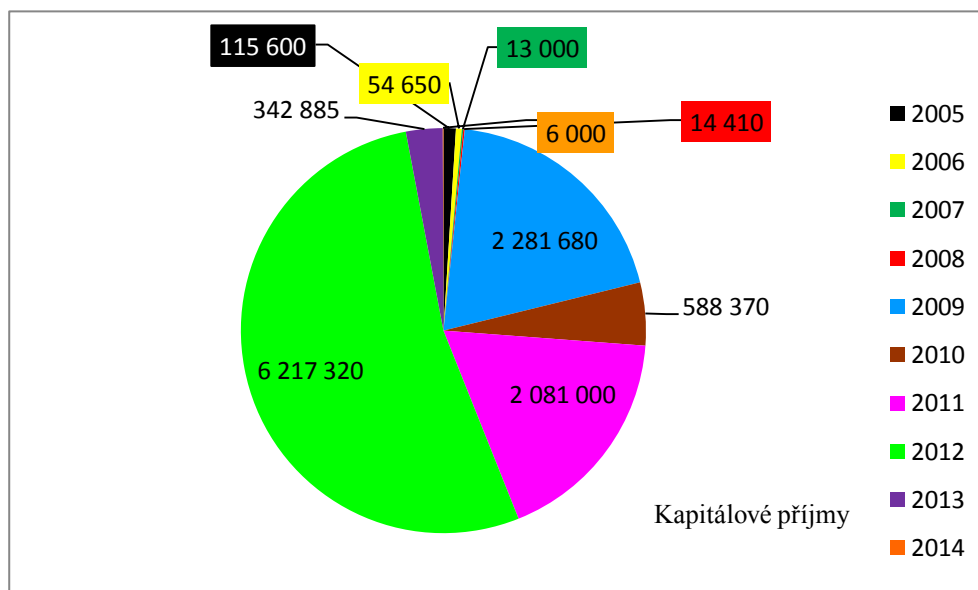

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 3

4.1.1.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy se ve sledovaném období na celkových příjmech podílí v průměru z 11 %. Z grafu číslo 5 znázorňující vývoj kapitálových příjmů je patrný výkyv v roce 2012. Prudký nárůst kapitálových příjmů je způsoben zejména příjmem z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí. Tato skutečnost představuje jednu z příčin rostoucího počtu obyvatel v dané obci. Podstatnou část kapitálových příjmů obce tvoří také příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku.

Graf č. 4 - Vývoj celkových kapitálových příjmů v letech 2005-2014 (v Kč)

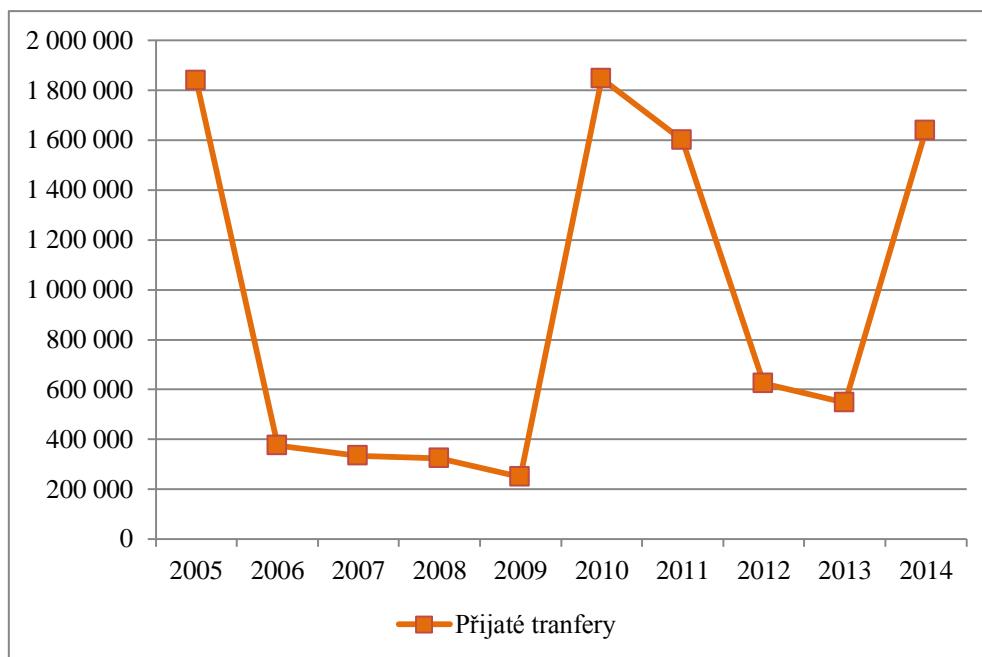
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy číslo 4

4.1.1.4 Přijaté transfery

Přijaté transfery se na celkových příjmech obce podílely podobě jako kapitálové příjmy v průměru 12 %. Graf číslo 6 vykazuje kolísavý stav během celého období, a to jak v rámci investičních tak neinvestičních transferů. Především investiční přijaté transfery územní úrovni zapříčinily prudký nárůst transferů v roce 2005, 2010 a 2014. V roce 2014 obdržela obec dotaci na vybudování dalšího úseku vodovodu a kanalizace. V roce 2010 obdržela obec dotaci na stavební úpravy základní školy.

Graf č. 5 - Vývoj celkových přijatých dotací v letech 2005-2014 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 5

4.1.2 Výdaje obce Obořiště

Následující tabulka znázorňuje vývoj výdajů obce Obořiště v letech 2005-2014 a jejich meziroční rozdíly. K nejvyšším výdajům obce posledních let patří především vybudování kanalizace. V roce 2010 obec vynaložila prostředky na opravu fasády a zateplení školy. Výdaje byly vynaloženy také na opravu chodníků, která byla zahájena v roce 2011. V roce 2013 proběhla úprava obecního parku a vybudování nového dětského hřiště.

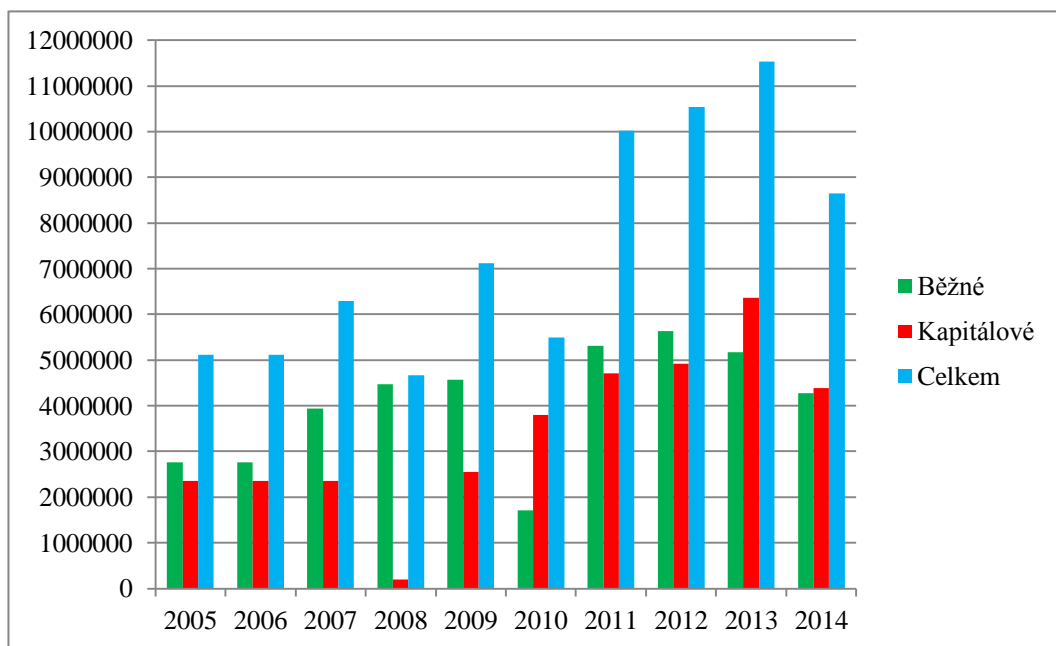
Tabulka č. 7 - Vývoj výdajů obce Obořiště v letech 2005 – 2014 (v Kč)

Rok	Výdaje	
	Celkově	Absolutně
2005	5 119 950	-
2006	5 339 270	219 320
2007	4 358 600	-980 670
2008	4 670 800	312 200
2009	7 121 580	2 450 780
2010	9 478 530	2 356 950
2011	10 018 700	540 170
2012	10 545 600	526 900
2013	11 539 817	994 217
2014	8654655	-2 884817
Průměr	7 684 728	-

Zdroj: finanční výkazy, závěrečné účty obce, vlastní zpracování

Přehlednější členění výdajů na běžné a kapitálové zobrazuje graf č. 5. Běžné výdaje mají mírnou převahu oproti kapitálovým, tvoří v průměru 56 % z celkových výdajů.

Graf č. 6 - Vývoj běžných a kapitálových výdajů obce Obořiště v letech 2005-2014 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 6

4.2 Obec Dobříš

Město Dobříš leží ve Středočeském kraji v podhůří Brdské vrchoviny asi 40 km jižně od hlavního města. Na počátku svého vzniku byla Dobříš osadou na významné obchodní cestě tzv. Zlaté (Solné) stezce, která vedla z Prahy do Bavor. První písemná zmínka o městě pochází z roku 1252. V následujícím obrázku č. 4 je vidět mapa města Dobříše.

Obrázek č. 4 - Mapa města Dobříš a jeho okolí

Zdroj: www.mapy.cz, vlastní úprava

Město Dobříš získalo statut města především díky své hustotě osídlení, ale i rozloze, koncentrací zástavby či poskytování správních, vzdělávacích nebo kulturních možností. Je obcí s rozšířenou působností a tvoří přirozené centrum pro široké okolí. Ve městě převažuje strojírenský, dřevozpracující průmysl.

Žije zde téměř 9 000 obyvatel a funguje zde několik významných firem. Za zmínku stojí společnost vyrábějící stavební stroje Doosan Bobcat Manufacturing s. r. o., jenž zaměstnává přes 800 zaměstnanců. Město nemá dlouhodobě problémy s nezaměstnaností, právě naopak. Blízkost Prahy a snadná každodenní dostupnost je zde patrná i v oblasti malého a středního podnikání. Pozitivní rozvoj města je dán nejen snadnou dostupností do Prahy, ale také kvalitním prostředím s kopcovitým povrchem pokrytým lesy.

Nárůst počtu obyvatel vykazují obě obce po celé sledované období. Pozitivnímu trendu odpovídá jejich kladný rozvoj a také intenzita bytové výstavby.

Podle průměrného věku patří obyvatelstvo daných obcí k těm mladším. Vývoj počtu obyvatel sledovaných obce Obořiště a Dobříše za období 2005-2014 vykazuje tabulka č. 4.

Tabulka č. 8 – Vývoj počtu obyvatel v obci Obořiště a Dobříš v letech 2005-2014²²

Rok	Počet obyvatel		Průměrný věk	
	Obořiště	Dobříš	Obořiště	Dobříš
2005	573	7915	39,2	39,8
2006	591	7951	38,2	39,9
2007	596	7956	38,8	40,3
2008	598	8131	39,6	40,4
2009	599	8396	40,1	40,2
2010	605	8464	40,2	40,2
2011	622	8601	40,4	40,4
2012	627	8662	40,7	40,5
2013	618	8755	41,7	40,6
2014	632	8808	41,3	40,7

Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/katalog-produktu>, vlastní zpracování

4.2.1 Příjmy a výdaje města

Jednotlivé příjmy a výdaje města Dobříš jsou znázorněny v tabulce č.9. V rámci komparace sledovaných obcí bude v následující části zobrazena příjmová stránka města, předně daňové příjmy. Z dané tabulky je patrný kolísavý charakter jednotlivých příjmů a výdajů města. Na pokrytí záporných hodnot salda využívalo především úvěry, ale i přesto lze konstatovat, že město není předlužené.

---

²² Stav obyvatel k 1. 1. daného roku

Tabulka č. 9 - Vývoj příjmů a výdajů obce Dobříš v letech 2005-2014 (v tis. Kč)

Rok	Příjmy	Výdaje	Saldo
2005	197 908	180 625	17 283
2006	185 487	187 398	-1 911
2007	188 321	177 966	10 355
2008	186 265	172 933	13 332
2009	163 457	192 667	-29 210
2010	222 714	226 324	-3 610
2011	163 954	158 382	5 572
2012	133 889	139 020	-5 131
2013	154 717	133 140	21 577
2014	174 830	151 923	22 907
Celkem	1 771 542	1 720 378	-

Zdroj: www.monitor.cz, vlastní zpracování

Tabulka č. 10 - Struktura příjmů obce Dobříš v letech 2005 - 2014 (v tis. Kč)

Rok	Příjmy města Dobříš			
	Daňové	Nedaňové	Kapitálové	Přijaté transfery
2005	737 199	16 173	53 382	54 633
2006	75 446	12 178	40 775	57 088
2007	81 534	13 273	30 638	62 875
2008	88 970	13 657	26 027	57 611
2009	78 022	15 159	10 018	60 258
2010	80 094	16 962	13 493	112 164
2011	80 366	17 808	3 923	61 788
2012	81 482	16 794	2 890	32 723
2013	103 632	20 150	2 293	28 642
2014	110 159	11 101	19 203	34 367
Průměr	151 690	15 326	20 264	56 215

Zdroj: www.monitor.cz, vlastní zpracování

4.2.1.1 Daňové příjmy města

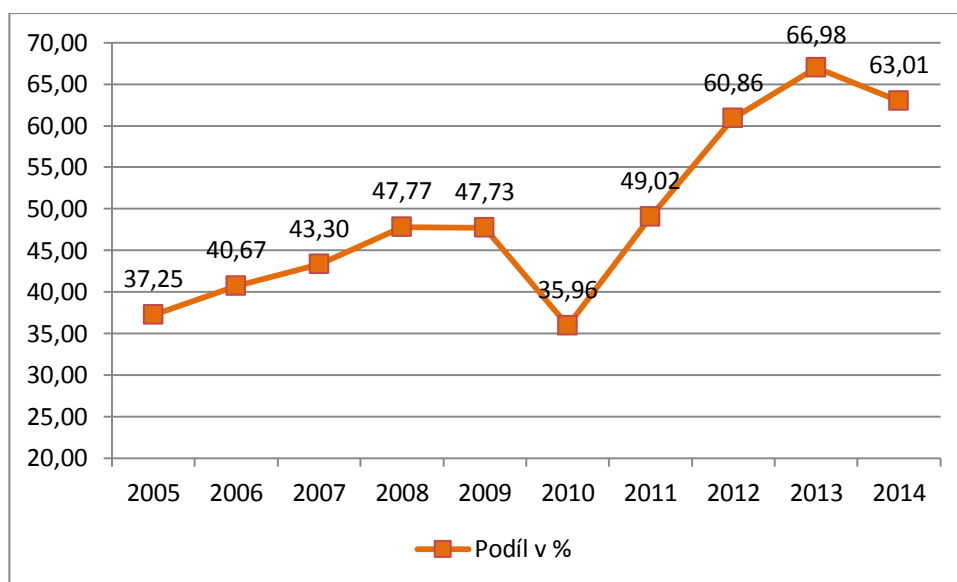
Dobříš vykazoval ve zvoleném období 2005-2014 podobné daňové příjmy jako obec Obořiště:

- daň z přidané hodnoty,
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti,
- daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů,
- daně z příjmů právnických osob, daň z příjmů právnických osob za obce ,
- daň z nemovitostí,
- správní poplatky
- poplatky v oblasti životního prostředí
  - za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
  - za odnětí pozemků plnění funkcí lesa,
  - za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu,
  - za znečištění ovzduší
- místní poplatky z vybraných činností a služeb
  - za provozovaný výherní hrací přístroj,
  - z ubytovací kapacity,
  - ze psů,
  - za užívání veřejného prostranství,
  - ze vstupného,
- ostatní odvody z vybraných činností a služeb
  - příjmy za zkoušky z odborné způsobilosti od žadatelů o řidičské oprávnění.

Podobně jako u předchozí obce je v tabulce č. 10 zobrazeno druhového členění příjmů obce Obořiště. Daňové příjmy tvoří největší objem příjmů v celém sledovaném období, jedná se v průměru o 49,25 % z celkových příjmů. Druhá skupina významně ovlivňující příjmy města je skupina dotací. Zaujímá v průměru 31 % celkových příjmů ve sledovaném období. Nedaňové a kapitálové příjmy mají přibližně stejnou váhu v postavení rozpočtových příjmech, a to 10 %. Z grafu č. 7 lze zaznamenat, že ve sledovaném období mají daňové příjmy spíše vzrůstající charakter, což stejně jako u předchozí obce je

důsledkem novely zákona o rozpočtovém určení. Od roku 2009 do roku 2010 došlo k patrnému snížení objemu výnosu ze sdílených daní obce, v roce 2010 dosahoval podíl daňových příjmů 35,96 %. Znatelný výkyv je dán zmiňovanou ekonomickou krizí, která se projevila v rozpočtových příjmech státu a následně i v rozpočtových příjmech obce. Důsledkem nízkého podílu byl také přijatý značný objem prostředků kapitálové položky z příjmů z prodeje nemovitostí a z majetkových podílů. Patrný příjem plynul z investiční a neinvestiční dotace od veřejných rozpočtů ústřední úrovně.

Graf č. 7- Vývoj podílu daňových příjmů na celkových příjmech města Dobříš v letech 2005-2014 (v %)

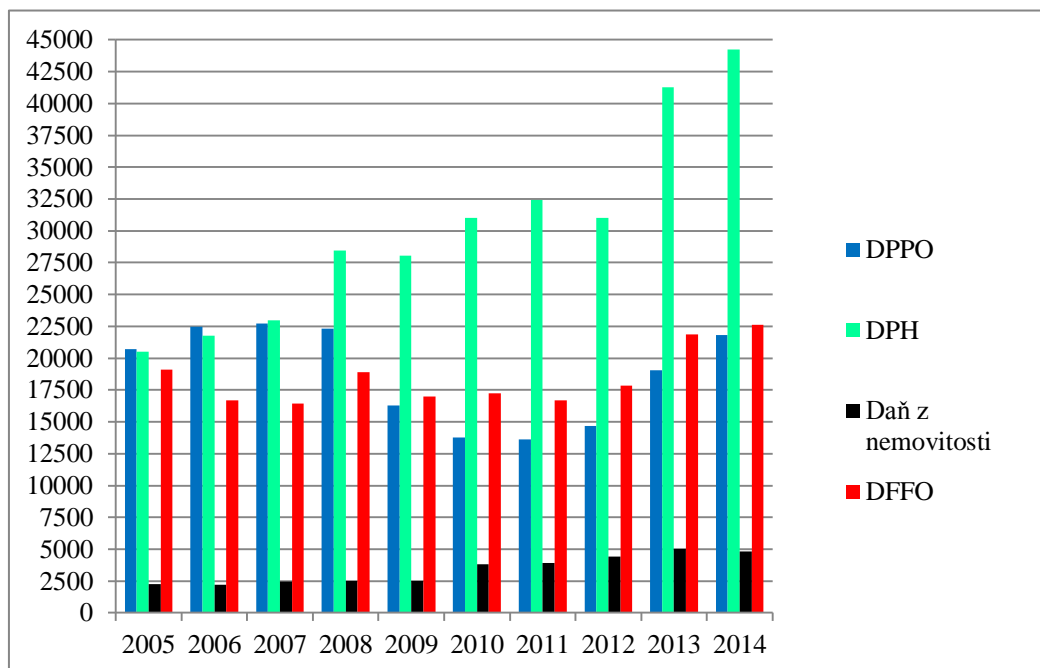

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 7

Jak lze vidět z grafu č. 8, který zobrazuje vývoj vybraných daňových příjmů města Dobříš, největší podíl na daňových příjmech vykazuje daň z přidané hodnoty. V průměru vykazuje 33% podíl daňových příjmů.

Graf č. 8 - Struktura vybraných daňových příjmů města Dobříš v letech 2005-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 8

4.3 Shrnutí za obě obce

Na závěr je v tabulce č. 9 shrnuto saldo obou obcí. Lepší hodnocení salda příjmů a výdajů vychází pro obec Obořiště, která skončila s rozpočtovým schodkem ve třech sledovaných letech, oproti městu Dobříš ve čtyřech letech. Tato skutečnost může být vysvětlena tím, že obec Obořiště nerealizuje tak finančně náročné projekty, jako město Dobříš, a tak obci Obořiště nevznikají výrazné změny ve stranách rozpočtu.

Záporné a zároveň nejcitelnější saldo hospodaření pocítilo město zejména v roce 2009, kdy byla na vrcholu hospodářská krize. Nepříznivé hospodaření se dotklo také obce Obořiště zejména v roce 2013. Schodkové rozpočty většinou obě obce řeší úvěry či proinvestováním z finančních nástrojů.

Tabulka č. 11 - Saldo hospodaření obce Obořiště a města Dobříš.(v tis. Kč)

Rok	Obořiště	Dobříš
2005	1 542	17 283
2006	201	-1 911
2007	1 387	10 355
2008	1 747	13 332
2009	1 051	-29 210
2010	-1 030	-3 610
2011	-737	5 572
2012	2 163	-5 131
2013	-3 621	21 577
2014	362	22 907

Zdroj: www.monitor.cz, vlastní zpracování

Jak již bylo několikrát nastíněno, nejvíce se na příjmech především daňových podepsala novela o rozpočtovém určení daní v roce 2008 i 2013. Pro hospodaření obcí jsou daňové příjmy zvláště důležité. K nepostradatelným daňovým příjmům patří příjmy z daně z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob. Bližší pohled na vývoj daňových příjmů u obou subjektů můžeme vidět v tabulce č. 12. Průměrné daňové příjmy na jednoho obyvatele ve sledovaném období, činí v obci Obořiště 8040,26 Kč, pro město Dobříš jsou nepatrně vyšší, a to 9058,70 Kč. Poklesem daňových příjmů byla obec Obořiště postihnuta výrazněji než město Dobříš. Tudíž nelze říci, že by novela o rozpočtovém určení daní byla více příznivější pro menší obce, jak by tomu mělo být.

Tabulka č. 12. - Srovnání daňových příjmů jednotlivých obcí s přepočtem na 1 obyvatele v letech 2005-2014 (v Kč)

Rok	Obořiště	Dobříš
2005	6977,26	9313,95
2006	7037,06	9488,89
2007	7621,95	10248,14
2008	8510,69	10942,10
2009	7684,29	9292,81
2010	8358,17	9462,91
2011	7431,37	9343,83
2012	7573,30	9406,81
2013	9338,70	11836,94
2014	9929,22	1250,68
Průměr	8046,20	9058,70

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 9

5 Závěr

Cílem diplomové práce bylo zhodnotit hospodaření obce Obořiště v letech 2005 – 2014. Dílčí cíl byl porovnat příjmovou stránku zvolených obcí. Při zhodnocení rozpočtů obce Obořiště a příjmů města Dobříš bylo jasné patrné, o jakou obec se jedná, o malou obec a velké město

Dle získaných poznatků o hospodaření se jako druhý hlavní zdroj příjmové stránky rozpočtu, po daňových příjmech, jenž tvoří největší část příjmové strany, ukázaly být kapitálové příjmy. Pro město Dobříš jsou druhými příjmy, které tvoří významný objem příjmů, přijaté transfery

Novela o rozpočtovém určení daní v roce 2008 pozitivně ovlivnila obě obce, příjmy měly vzrůstající tendenci. Lze říci, že větší příznivější vývoj příjmů způsobila obci Dobříš.

Obec své nedostatky v hospodaření řeší pomocí úvěru. V budoucnu by měla obec uvažovat o jiném zajištění finanční nedostatečnosti. Za zvážení by stálo zvýšit počet žádostí o čerpání dotací ze státního rozpočtu nebo z EU. Problém ve zpracování žádostí o dotace, pro obec nepředstavuje překážku, jednotlivé dokumenty zpracovává externí firma zabývající se touto problematikou. Samozřejmě i na tento způsob musí být vynaloženy finanční prostředky, ale jedná se o možné řešení, jak by obec mohla řešit své problémy více efektivněji. Tento problém nemusí řešit město Dobříš, který možnost čerpat dotace ze státního rozpočtu nebo z EU využívá dostatečně. Nemusí řešit financování spojené s jejím zpracováním, jelikož dané dokumentace vypracovává kvalifikovaný pracovník. Procesy jsou tak rychlejší i kvalitní. S tím souvisí další problém malých obcí a tedy i obce Obořiště, a tím je nedostatečná kvalifikace lidí v zastupitelstvu. Například pokud by obec měla více zastupitelů se vzděláním ekonomického směru, odrazilo by se to také na celkovém sestavení rozpočtu a zamezilo by se tak větším odklonům od skutečnosti. Tento fakt potvrzuje zjištění, že se skutečné příjmové i výdajové stránky rozpočtu ve sledovaných letech odchylují. Nicméně je třeba brát v potaz rozdílnou velikost obou obcí a z dané skutečnosti plynoucí problémy. Je také dobré zmínit nedostatek časových možností zastupitelů obce Obořiště, z důvodu toho, že většina lidí pracují v zastupitelstvu obce ve svém volném čase a zároveň vykonává své hlavní zaměstnání.

Obec Obořiště by měla dbát na vyšší pečlivost a opatrnosti při sestavování rozpočtu, plánu rozvoje obce a čerpat dotace, které se jí nabízejí. Pouze stálé pozorování a přijatelné zákroky vedou ke skutečnému odrazu hospodaření.

Budoucí vývoj hospodaření obce Obořiště v následujících letech lze předpokládat jako růstový. Lze to přisuzovat novele zákona o rozpočtovém určení daní v roce 2013. Tato změna by měla mít větší vliv na zvýšení příjmů menších obcí, oproti novele z roku 2008.

6 Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

- 1) Černoهورský, Jan a Teplý, Petr. 2011. *Základy financí*. Praha : Grada Publishing, 2011. str. 304. ISBN 978-80-247-3669-3.
- 2) Češková, Magdalena a Kinšt, Jan. 2011. *Rozpočtová skladba v roce 2011. 4. rozšířené vydání*. Olomouc : ANAG, 2011. str. 277. ISBN 978-80-7263-638-9.
- 3) Dvořák, Pavel. 2008. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize. 1. vydání*. Praha : C. H. Beck, 2008. str. 343. ISBN 978-80-7400-075-1.
- 4) Hamerníková, Bojka a Kubátová, Květa. 2004. *Veřejné finance. 2. vydání*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004. str. 355. ISBN 80-86432-88-2.
- 5) Hamerníková, Bojka, a kolektiv. 1996. *Veřejné finance. 1. vydání*. Praha : Victoria Publishing, 1996. str. 182. ISBN 80-7187-050-1.
- 6) Hendrych, Dušan. 2003. *Správní věda, teorie a praxe. 1. vydání*. Praha : ASPI Publishing, 2003. str. 195. ISBN 80-86395-86-3.
- 7) Hrubý, Jiří a kol. 2011. *Práva občanů obce (obecná část). 3. vydání*. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2011. str. 167. ISBN 978-80-904579-0-4.
- 8) Jílek, Milan. 2008. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie. 1. vydání*. Praha : ASPI, 2008. str. 428. ISBN 978-80-7357-355-3.
- 9) Kadečka, Stanislav. 2003. *Právo obcí a krajů v České republice. 1. vydání*. Praha : C. H. Beck, 2003. str. 425. ISBN 80-7179-794-4.
- 10) Kašpárková, Jana a Lorenz, Jiří. 2013. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2013. 5. vydání*. Polešovice : M LORDY, 2013. str. 512. ISBN 978-80-260-4276-1.
- 11) Komárek, Eduard. V novém roce nové rozdělení daní pro obce. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [Online] [Citace: 3. 7 2015.] <http://www.mvcr.cz/clanek/v-novem-roce-nove-rozdeleni-dani-pro-obce.aspx>.
- 12) Kopecký, Martin a kolektiv. 2015. *Zákon o obcích - komentář. 1. vydání*. Praha : Wolters Kluwer, 2015. str. 344. ISBN 978-80-7478-758-4.
- 13) Kopecký, Martin. 2010. *Postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Praha : Wolters Kluwer, 2010. str. 377. ISBN 978-80-7357-561-8.
- 14) Koudelka, Zdeněk a kolektiv. 2009. *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář. 4. vydání*. Praha : Linde, 2009. str. 486. ISBN 978-80-7201-760-7.

- 15) Koudelka, Zdeněk. 2007.** *Samospráva. 1. vydání.* Praha : Linde, 2007. str. 399. ISBN 978-80-7201-665-5.
- 16) Liška, Václav. 2004.** *Makroekonomie. 2. vydání.* Praha : Professional Publishing, 2004. str. 628. ISBN 80-86419-54-1.
- 17) Otrusinová, Milana a Kubičková, Dana. 2011.** *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek (po novele zákona o účetnictví). 1. vydání.* Praha : C. H. Beck, 2011. str. 178. ISBN 978-80-7400-342-4.
- 18) Peková, Jitka. 1995.** *Finance územní samosprávy (územní aspekty veřejných financí). 1. vydání.* Praha : Victoria Publishing, 1995. str. 268. ISBN 80-7187-024-2.
- **2004.** *Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vydání.* Praha : Management Press, 2004. str. 375. ISBN 80-7261-086-4.
- **2005.** *Veřejné finance - úvod do problematiky. 3. přepracované vydání.* Praha : ASPI, 2005. str. 527. 80-7357-049-1.
- 19) Peková, Jitka, Pilný, Jaroslav a Jetmar, Marek. 2008.** *Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 3. přepracované vydání.* Praha : ASPI, 2008. str. 712. ISBN 978-80-7357-351-5.
- 20) Pelc, Vladimír. 2011.** *Místní poplatky: oprávnění obcí, povinnosti podnikatelů a živnostníků a občanů. 1. vydání.* Praha : C. H. Beck, 2011. str. 216. ISBN 978-80-7400-150-5.
- 21) Pikola, Pavel. 2012.** *Správní právo prakticky.* Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze PEF, 2012. str. 119. 978-80-213-1819-9.
- 22) Provazníková, Romana a Sobotka, Martin. 2013.** *Veřejné finance II. 1. vydání.* Pardubice : Univerzita Pardubice, 2013. str. 149. ISBN 978-80-7395-731-5.
- 23) Provazníková, Romana. 2009.** *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2. aktualizované a rozšířené vydání.* Praha : GRADA Publishing, 2009. str. 304. ISBN 978-80-247-2789-9.
- 24) Průcha, Petr. 2007.** *Správní právo, obecná část.* Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2007. str. 418. ISBN 978-80-210-4276-6.
- **1994.** *Základy správního práva a veřejné správy, obecná část. 2. přepracované vydání.* Brno : Masarykova univerzita v Brně, 1994. str. 260. ISBN 80-210-0886-5.
- 25) Široký, Jan a kolektiv. 2008.** *Daňová teorie s praktickou aplikací. 2. vydání.* Praha : C. H. Beck, 2008. str. 301. ISBN 978-80-7400-005-8.

26) Vybíhal, Václav. 1995. Veřejné finance. Hradec Králové : E.I.A - Ekonomická a informační agentura, 1995. str. 218. ISBN 80-85490-45-5.

Internetové zdroje

27) Ministerstvo financí České republiky. *Přehled akualit vydaných v roce 2012.* [Online] [Citace: 4. 7 2015.] <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/aktuality/2012/vlada-schvalila-novelu-zakona-o-rozpocto-10898>.

28) Zákony pro lidi. *Předpis č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení).* [Online] [Citace: 28. 6 2015.] <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.

29) Zákony pro lidi. *Předpis č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).* [Online] [Citace: 29. 6 2015.] <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>.

30) Zákony pro lidi. *Předpis č. 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.* [Online] [Citace: 29. 6 2015.] <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>.

31) Zákony pro lidi. *Předpis č. 243/2000 Sb. Zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní).* [Online] [Citace: 1. 7 2015.] <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>.

32) Zákony pro lidi. *Předpis č. 323/2002 Sb. Vyhláška Ministerstva financí o rozpotové skladbě.* [Online] [Citace: 1. 7 2015.] <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-323>.

33) www.mapy.cz

34) <https://www.czso.cz/csu/czso/katalog-produktu>

35) monitor.statnipokladna.cz

7 Seznam obrázků

Obrázek č. 1 - Rozpočtová skladba v ČR, hledisko třídění.....	37
Obrázek č. 2 - Rozpočtový proces u rozpočtu obce v ČR.....	40
Obrázek č. 3 - Mapa obce Obořiště a jejího okolí.....	48
Obrázek č. 4 - Mapa města Dobříš a jeho okolí.....	60

8 Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Orgány obce podle dle jejího druhu.....	22
Tabulka č. 2 - Počet členů zastupitelstva dle stavu obyvatel v dané obci.....	23
Tabulka č. 3 - Schéma rozpočtu obce.....	35
Tabulka č. 4 - Vývoj celkových příjmů obce Obořiště v letech 2005-2014 (v Kč).....	49
Tabulka č. 5 - Přehled příjmů obce Obořiště v letech 2005-2014 (v Kč).....	50
Tabulka č. 6 - Struktura místních poplatků v letech 2005-2014 (v Kč).....	54
Tabulka č. 7 - Vývoj výdajů obce Obořiště v letech 2005 – 2014 (v Kč).....	58
Tabulka č. 8 – Vývoj počtu obyvatel v obci Obořiště a Dobříš v letech 2005-2014.....	61
Tabulka č. 9 - Vývoj příjmů a výdajů obce Dobříš v letech 2005-2014 (v tis. Kč).....	62
Tabulka č. 10 -Struktura příjmů obce Dobříš v letech 2005 - 2014 (v tis. Kč).....	62
Tabulka č. 11 - Saldo hospodaření obce Obořiště a města Dobříš.(v tis. Kč).....	66
Tabulka č. 12. - Srovnání daňových příjmů jednotlivých obcí s přepočtem na 1 obyvatele v letech 2005-2014 (v Kč).....	67

9 Seznam grafů

Graf č. 1- Vývoj podílu daňových příjmů na celkových příjmech obce Obořiště v letech 2005-2014 (v %)	52
Graf č. 2 - Struktura vybraných daňových příjmů obce Obořiště v letech 2005-2014 (v Kč)	53
Graf č. 3 - Vývoj celkových nedaňových příjmů v letech 2005-2014 (v Kč)	55
Graf č. 4 - Vývoj celkových kapitálových příjmů v letech 2005-2014 (v Kč)	56
Graf č. 5 - Vývoj celkových přijatých dotací v letech 2005-2014 (v Kč)	57
Graf č. 6 - Vývoj běžných a kapitálových výdajů obce Obořiště v letech 2005-2014 (v Kč)	59
Graf č. 7- Vývoj podílu daňových příjmů na celkových příjmech města Dobříš v letech 2005-2014 (v %)	64
Graf č. 8 - Struktura vybraných daňových příjmů města Dobříš v letech 2005-2014 (v tis. Kč)	65

10 Přílohy

**Příloha č. 1 - Vývoj podílu daňových příjmů na celkových příjmech obce Obořiště
v letech 2005-2014 (v %)**

Rok	Daňové příjmy	Celkem příjmy	Podíl v %
2005	3997970	6661880	60,01
2006	4158900	5540220	75,07
2007	4542680	5746440	79,05
2008	5089390	6418350	79,29
2009	4602890	8173020	56,32
2010	5056690	8449200	59,85
2011	4622310	9281980	49,80
2012	4748460	12709390	37,36
2013	5771319	7918642	72,88
2014	5248794	9016650	58,21

Zdroj: finanční výkazy, závěrečné účty obce, vlastní zpracování

Příloha č. 2 - Struktura vybraných daňových příjmů obce Obořiště v letech 2005-2014 (v Kč)

Druh příjmu	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
DPFO - závislá činnost	787160	822350	920080	903010	828520	882390	856480	963960	1215714	1232771
DPFO - samostatná výdělečná činnost	253080	226980	189940	213430	133170	323660	120610	149360	120922	58436
DPFO - kapitálové výnosy	43660	51720	59860	77770	72240	77080	85690	103130	126675	149615
DPPO	950540	1027170	1081770	1408110	1014480	1029600	955600	954970	1226293	1430252
DPH	1418120	1522940	1646010	1929900	1831990	2025480	2008740	2004160	2444717	2846169
Daň z nemovitosti	190630	288770	276000	226330	386890	435990	436560	452680	490635	462283

Zdroj: finanční výkazy, závěrečné účty obce, vlastní zpracování

Příloha č. 3 – Vývoj celkových nedaňových příjmů v letech 2005-20014 (v Kč)

Rok	Nedaňové příjmy
2005	708 110
2006	951 090
2007	856 240
2008	981 800
2009	1 040 090
2010	956 140
2011	978 400
2012	1 119 650
2013	1 257 481
2014	1 326 050

Zdroj: finanční výkazy, závěrečné účty obce, vlastní zpracování

Příloha č. 4 – Vývoj celkových kapitálových příjmů v letech 2005-20014 (v Kč)

Rok	Kapitálové příjmy
2005	115600
2006	54650
2007	13000
2008	14410
2009	2281680
2010	588370
2011	2081000
2012	6217320
2013	342885
2014	5863840

Zdroj: finanční výkazy, závěrečné účty obce, vlastní zpracování

Příloha č. 5 – Vývoj celkových přijatých dotací v letech 2005-2014 (v Kč)

Rok	Přijaté dotace
2005	1840200
2006	375580
2007	334520
2008	323750
2009	248360
2010	1848000
2011	1600270
2012	623960
2013	546957
2014	410680

Zdroj: finanční výkazy, závěrečné účty obce, vlastní zpracování

Příloha č. 6 - Vývoj běžných a kapitálových výdajů obce Obořiště v letech 2005-2014 (v Kč)

Rok	Výdaje		Celkově
	Běžné	Kapitálové	
2005	2765700	2354250	5119950
2006	2765700	2354250	5119950
2007	3942770	2354250	6297020
2008	4477140	193 660	4670800
2009	4565710	2555870	7121580
2010	1706260	3791770	5498030
2011	5306980	4711720	10018700
2012	5630170	4915430	10545600
2013	5170754	6369063	11539817
2014	4273320	4381335	8654655

Zdroj: finanční výkazy, závěrečné účty obce, vlastní zpracování

Příloha č. 7 - Vývoj podílu daňových příjmů na celkových příjmech města Dobříš v letech 2005-2014 (v tis. Kč, v %)

Rok	Daňové příjmy	Celkem příjmy	Podíl v %
2005	73720	197 908	37,25
2006	75446	185 487	40,67
2007	81534	188 321	43,30
2008	88970	186 265	47,77
2009	78022	163 457	47,73
2010	80094	222 714	35,96
2011	80366	163 954	49,02
2012	81482	133 889	60,86
2013	103632	154 717	66,98
2014	110159	174 830	63,01

Zdroj: www.monitor.cz, vlastní zpracování

Příloha č. 8 - Struktura vybraných daňových příjmů města Dobříš v letech 2005-2014 (v tis. Kč)

Druh příjmu	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
DFFO	19 088	16 703	16 452	18 885	16 973	17 222	16 664	17 839	21 855	22 611
DPPO	20 698	22 482	22 743	22 312	16 304	13 767	13 627	14 690	19 067	21 822
DPH	20 487	21 784	22 992	28 462	28 028	31 020	32 400	31 022	41 290	44 219
Daň z nemovitosti	2 272	2 190	2 457	2 532	2 494	3 833	3 919	4 423	5 025	4 847

Zdroj: www.monitor.cz, vlastní zpracování

Příloha č. 9 – Vývoj daňových příjmů jednotlivých obcí a počtu obyvatel v letech 2005 – 2014

Rok	Daňové příjmy (v Kč)		Počet obyvatel	
	Obořiště	Dobříš	Obořiště	Dobříš
2005	3997970	73719910	573	7915
2006	4158900	75446140	591	7951
2007	4542680	81534240	596	7956
2008	5089390	88970230	598	8131
2009	4602890	78022470	599	8396
2010	5056690	80094030	605	8464
2011	4622310	80366260	622	8601
2012	4748460	81481760	627	8662
2013	5771319	103632370	618	8755
2014	6275270	11015949	632	8808

Zdroj: www.monitor.cz, vlastní zpracování